

Brüssel, 17. juuni 2024
(OR. en)

11300/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0234(COD)

ENV 669
COMPET 683
SAN 385
MI 625
IND 322
CONSOM 225
ENT 123
FOOD 81
AGRI 524
CODEC 1564

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10820/24
Komisjoni dok nr:	11624/23 + ADD 1 - COM(2023) 420 final
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid – Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid, ettepaneku suhtes kokku lepitud üldise lähenemisviisi tekst, mille nõukogu (keskkond) kiitis heaks oma 4032. istungil, 17. juunil 2024.

Muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga on märgitud **paksus kirjas** ja komisjoni ettepanekus sisaldanud, käesolevast tekstist väljajäetud kohad on tähistatud nurksulgudega [...].

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

¹ ELT C , , lk .

² ELT C , , lk .

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa rohelises kokkuleppes ja ringmajanduse tegevuskavas³ kutsutakse liitu ja liikmesriike üles tugevdama ja kiirendama oma tegevust, et tagada tekstiili- ja toidusektori keskkonnavalne ja sotsiaalne kestlikkus, arvestades et need on ühed ressursimahukaimad sektorid, mis tekitavad olulist negatiivset keskkonna välismõju. Neis sektorites takistavad rahastamis- ja tehnoloogialüngad edusammude tegemist ringmajandusele üleminekul ja CO₂ heite vähendamisel. Toidusektor on ressursimahukuselt esimesel ja tekstiilisektor neljandal kohal⁴ ning neis sektorites ei järgita täielikult jäätmehierarhia vastavaid liidu jäätmekäitluse aluspõhimõtteid, mille kohaselt tuleb eelistada jäätmetekke vältimist ning seejärel korduskasutamiseks ettevalmistamist ja ringlussevõttu. Need probleemid nõuavad süsteemseid lahendusi, mis põhinevad olelusringi põhimõttel.
- (2) ELi kestliku ja ringse tekstiili strateegia⁵ kohaselt on vaja teha suuri muudatusi, et lõpetada praegune lineaarne tekstiiltoodete kavandamise, tootmise, kasutamise ja äraviskamise tava, kusjuures eriti on vaja piirata kiirmoodi. Strateegias peetakse oluliseks panna tootjatele vastutus nende toodete tekitatud jäätmete eest ning viidatakse kavatsusele kehtestada ühtsed liidu laiendatud tootjavastutuse eeskirjad tekstiili kohta koos keskkonnahoidlikkust arvestava tasude kohandamisega. Selles on öeldud, et nende eeskirjade põhieesmärk on luua kogumist, sortimist, korduskasutamist, korduskasutamiseks ettevalmistamist ja ringlussevõttu toetav majandus ning stimuleerida tootjaid tagama, et nende tooted kavandatakse ringluspõhimõtteid järgides. Selleks tuleb strateegia kohaselt märkimisväärne osa tootjate makstavatest laiendatud tootjavastutuse süsteemide tasudest näha ette jäätmetekke vältimise meetmetele ja korduskasutamiseks ettevalmistamiseks. Samuti on strateegia kohaselt vaja tugevdada ja uuendada lähenemisviise bioloogiliste ressursside kestlikule majandamisele, et suurendada toidujäätmete ringlust ja taaskasutamist ning bioressursipõhise tekstiili korduskasutamist.

³ COM(2020) 98 final, 11. märts 2020.

⁴ ELi üleminekujuhised (europea.eu).

⁵ COM(2022)141 final, 30. märts 2022.

- (3) Toidujäätmete negatiivset mõju arvestades kohustusid liikmesriigid võtma meetmeid, et edendada toidujäätmete vältimist ja vähendamist kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030, mille Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Peaassamblee võttis vastu 25. septembril 2015, eriti tegevuskava eesmärgiga vähendada 2030. aastaks toidujäätmeid poole võrra elaniku kohta nii jaemüügi kui ka tarbijate tasandil ning toidukadu toidutootmis- ja -tarneahelates, sealhulgas saagikoristusjärgset toidukadu. Nende meetmete eesmärk oli vältida ja vähendada toidujäätmete teket esmatootmisel, töötlemisel ja valmistamisel ning toidu jaemüügil ja muul viisil tarnimisel, samuti restoranides ja toitlustusteenustes ning kodumajapidamistes.
- (4) Euroopa tuleviku konverentsi järel võttis Euroopa Komisjon kohustuse, et võimaldab kodanike paneelaruteludel arutada teatavaid olulisi ettepanekuid ja teha nende kohta soovitusi enne selliste ettepanekute esitamist. Seepärast toimus 2022. aasta detsembrist 2023. aasta veebruarini Euroopa kodanike paneelarutelu, et koostada soovitusel⁶ selle kohta, kuidas tugevdada meetmeid toidujäätmete vähendamiseks liidus. Kuna kodumajapidamistes tekib rohkem kui pool liidu toidujäätmetest, on kodanike arvamus toidujäätmete tekke vältimise kohta eriti tähtis. Kodanikud soovitasid kolme peamist tegevussuunda, mis käsitlesid koostöö tugevdamist toidu väärtusahelas, toiduäri algatusi ja tarbijakäitumise muutmise toetamist. Paneelarutelul koostatud soovitusel on jätkuvaks toeks komisjoni üldisele tööprogrammile toidujäätmete tekke vältimise vallas ja võivad olla suuniseks liikmesriikidele toidujäätmete vähendamise sihtmäärade täitmisel.

⁶ Kõigi soovitusel loetelu on mõju hindamise aruande 16. lisas.

- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/31/EÜ⁷ jäeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/12/EÜ⁸ kohaldamisalast välja geoloogilise säilitamise eesmärgil kogutud ja transporditud ning geoloogiliselt säilitatav süsinikdioksiid vastavalt direktiivi 2009/31/EÜ nõuetele. Seda direktiivi 2009/31/EÜ sätet, millega muudeti direktiivi 2006/12/EÜ, ei lisatud aga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ⁹, millega tunnistati kehtetuks direktiiv 2006/12/EÜ. Seepärast on õiguskindluse huvides käesolevasse direktiivi lisatud direktiivi 2009/31/EÜ muudatused, mis käsitlevad geoloogilise säilitamise eesmärgil kogutud ja transporditud ning geoloogiliselt säilitatava süsinikdioksiidi väljajätmist direktiivi 2008/98/EÜ kohaldamisalast.
- (6) Direktiivi 2008/98/EÜ tuleb lisada tekstiili valdkonnas laiendatud tootjavastutuse rakendamise seotud tekstiiltoodete tootjate, **turul kättesaadavaks tegemise**, digiplatvormide, **ekspediitorteenuse osutajate, sotsiaalmajanduse üksuste, lõppkasutajate, tarbijale mõeldud müümata toodete** ja tootjavastutusorganisatsioonide määratlused, et selgitada nende mõistete kohaldamisala ja vastavaid kohustusi.
- (7) Liikmesriigid on teataval määral välja töötanud toidujäätmete tekke vältimisega seotud materjale tarbijatele ja toidukaitlejatele ning viinud nende hulgas läbi sellekohaseid kampaaniaid, kuid neis on peamiselt keskendutud teadlikkuse suurendamisele, mitte käitumise muutmisele. Et kasutada ära kõik toidujäätmete vähendamise võimalused ja tagada aja jooksul edusammud, tuleb välja töötada käitumisharjumuste muutmisega seotud sekkumised, kohandada need liikmesriikide konkreetsetele oludele ja vajadustele ning lõimida need täielikult riiklikesse toidujäätmete tekke vältimise programmidesse. Tähtsate kohale tuleks seada ka piirkondlikud ringluslahendused, sealhulgas avaliku ja erasektori partnerlused ning kodanike kaasamine, samuti sekkumiste kohandamine piirkondlike erivajadustega, nagu äärepoolseimad piirkonnad või saared.

⁷ ELT L 140, 5.6.2009, lk 114.

⁸ ELT L 114, 27.4.2006, lk 9.

⁹ ELT L 312, 22.11.2008, lk 3.

- (8) Kuigi toidu raiskamise negatiivsest mõjust ja tagajärgedest teatakse üha rohkem ning hoolimata ELi ja liikmesriikide tasandil võetud poliitilistest kohustustest ja pärast 2015. aasta ringmajanduse tegevuskava rakendatud liidu meetmetest, ei vähene toidujäätmete teke piisavalt, et teha märkimisväärseid edusamme ÜRO kestliku arengu eesmärgi 12 alaeesmärgi 12.3 täitmiseks. Et tagada märkimisväärne panus kestliku arengu eesmärgi 12.3 saavutamisse, tuleks meetmeid, mida liikmesriigid peavad võtma, tugevdada, et teha edusamme käesoleva direktiivi ja muude toidujäätmete tekke vähendamiseks asjakohaste meetmete rakendamisel. **Käesolevas direktiivis on loetletud sekkumisvaldkonnad, kus liikmesriigid peaksid asjakohasel juhul kohandama või vastu võtma meetmeid toidutarneahela iga etapi jaoks.**
- (9) Selleks et saavutada lühikeses perspektiivis tulemusi ning anda toidukäitlejatele, tarbijatele ja ametiasutustele vajalik pikemaajaline suund, tuleks seada kvantitatiivsed toidujäätmete tekke vähendamise sihtmäärad, mille liikmesriigid peavad täitma 2030. aastaks.
- (10) Võttes arvesse liidu võetud kohustust järgida kestliku arengu eesmärgis 12.3 seatud sihti, peaks liikmesriikide poolt 2030. aastaks täidetavate toidujäätmete vähendamise sihtmäärade seadmine andma tugeva poliitilise tõuke meetmeid võtta ja tagama märkimisväärse panuse üleilmsete sihtmäärade saavutamisse. Võttes aga arvesse selliste sihtmäärade õiguslikku siduvust, peaksid need olema proportsionaalsed ja teostatavad ning neis tuleks võtta arvesse erinevate toidutarneahelas osalejate (eelkõige mikro- ja väikeettevõtjate) rolli ja suutlikkust. Seega tuleks õiguslikult siduvate sihtmäärade kehtestamisel järgida astmelist lähenemisviisi, alustades tasemest, mis jääb kestliku arengu eesmärgi omast madalamale, selleks, et tagada liikmesriikide järjepidev tegevus ja käegakatsutavad edusammud eesmärgi 12.3 saavutamisel.

- (11) Toidujäätmete vähendamine tootmis- ja tarbimisetappides nõuab erinevaid lähenemisviise ja meetmeid ning erinevate sidusrühmade osalemist. Seepärast tuleks välja pakkuda üks sihtmäär töötlemis- ja valmistamisetapi jaoks ning teine toidu jaemüügi ja muul viisil tarnimise, restoranide ja toitlustusteenuste ning kodumajapidamiste jaoks.

Esmatootmisetapiga seoses peaks komisjon kõigepealt läbi viima uuringu toidujäätmete ja -kao kohta esmatootmisel, sealhulgas kõigil esmatootmise erinevatel etappidel, kus tekib toidujäätmeid ja -kadu. Uuringuga tuleks hinnata esmatootmisel tekkivate toidujäätmete ja -kao ulatust ja põhjuseid ning teha kindlaks asjakohased vahendid selliste jäätmete ja kao vähendamiseks.

- (12) Arvestades toidutarneahela tarnimisetapi ja tarbimisetappide omavahelist sõltuvust, eelkõige jaemüügitavade mõju tarbijakäitumisele ning koduse ja koduvälise toidutarbimise vahelist seost, on soovitatav seada toidutarneahela nende etappide jaoks üks ühine sihtmäär. Neist iga etapi jaoks eraldi sihtmäärade seadmine lisaks tarbetut keerukust ja piiraks liikmesriikide võimalust oma konkreetsetele probleemvaldkondadele paindlikult keskenduda. Vältimaks seda, et ühine sihtmäär tekitab teatavatele ettevõtjatele liigset koormust, soovitatakse liikmesriikidel ühise sihtmäära saavutamiseks vajalike meetmete kehtestamisel kaaluda proportsionaalsuse põhimõtet.

- (13) Demograafilistel muutustel on oluline mõju tarbitud toidu ja tekkinud toidujäätmete kogusele. Seepärast tuleks ühist toidujäätmete vähendamise sihtmäära, mis kehtib toidu jaemüügi ja muul viisil tarnimise, restoranide ja toitlustusteenuste ning kodumajapidamiste suhtes, väljendada toidujäätmete taseme protsentuaalse muutusena elaniku kohta, et võtta arvesse rahvastikum muutusi. **Võttes arvesse, et turiste ei arvata üldelanikkonna hulka ja et liikmesriigid võivad seista silmitsi turismi suurenemise või vähenemisega võrdlusaastaga võrreldes, peaks komisjon välja töötama paranduskoefitsiendi, et toetada liikmesriike toidujäätmete vähendamise sihtmäära saavutamisel elaniku kohta toidu jaemüügi ja muul viisil tarnimise käigus, restoranides ja toitlustusteenuste pakkumisel ning kodumajapidamistes, mida on korrigeeritud turismivoogudega.**

- (13a) Töötlemisel ja tootmisel tekkivate toidujäätmete vähendamise sihtmäärade puhul ei võeta arvesse vastavates tööstusharudes toimuvat tootmistaseme võimalikku vähenemist või suurenemist, mis ei sõltu liikmesriikide tegevusest. Selleks et võtta arvesse neid kõikumisi toitu töötlevate ja tootvate tööstusharude tootmistasemes, peaks komisjon töötama välja paranduskoefitsiendi, et toetada liikmesriike toidujäätmete vähendamise sihtmäärade saavutamisel töötlemise ja tootmise sektoris ja mida on korrigeeritud vastavalt tootmistaseme muutustele.
- (14) Komisjoni delegeeritud otsuses (EL) 2019/1597¹⁰ sätestatud ühtlustatud metoodika kohaselt koguti toidujäätmete koguse kohta esimest korda andmeid 2020. aastal. Seepärast tuleks 2020. aastat kasutada toidujäätmete vähendamise sihtmäärade seadmisel [...] võrdlusaastana. Neil liikmesriikidel, kes suudavad tõendada, et nad mõõtsid toidujäätmete koguseid enne 2020. aastat ja kasutasid selleks delegeeritud otsusega (EL) 2019/1597 kooskõlas olevaid meetodeid, tuleks lubada kasutada varasemat [...] võrdlusaastat. **Kui liikmesriigi hinnangul ei ole 2020. aasta kohta kogutud andmed tema territooriumil tekkinud toidujäätmete kohta COVID-19 pandeemia tõttu esinduslikud, võib ta kasutada võrdlusaastana, 2021., 2022. või 2023. aastat.**
- (15) Tagamaks, et üldise sihtmäärade saavutamisel järgitav astmeline lähenemisviis täidab oma eesmärgid, tuleks toidujäätmete vähendamise õiguslikult siduvad sihtmäärad läbi vaadata ja neid vajaduse korral muuta, et võtta arvesse liikmesriikide poolt aja jooksul tehtud edusamme. See võimaldaks sihtmääri kohandada, et tugevdada liidu panust ja viia tegevus suuremasse kooskõlla kestliku arengu eesmärgiga 12.3, mis tuleb saavutada 2030. aastaks, ning suunata edasist arengut pärast seda tähtaega.

¹⁰ Komisjoni 3. mai 2019. aasta delegeeritud otsus (EL) 2019/1597, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ toidujäätmete koguse ühtse mõõtmise ühise metoodika ja kvaliteedi miinimumnõuete osas (ELT L 248, 27.9.2019, lk 77).

- (16) Selleks et tagada toidujäätmete tekke vältimisega seotud sätete parem, õigeaegsem ja ühetaolisem rakendamine, ennetada puudusi rakendamises ning võimaldada võtta meetmeid enne sihtmäärade saavutamise tähtaegu, tuleks 2018. aastal kasutusele võetud varajase hoiatamise aruannete süsteemi laiendada, et see hõlmaks ka toidujäätmete vähendamise sihtmääri.
- (17) Koosõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 191 lõikes 2 osutatud põhimõttega „saastaja maksab“ on väga tähtis, et tootjad, kes [...] **teevad esimest korda liikmesriigi turul kättesaadavaks** teatavaid tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid, võtavad vastutuse nende käitlemise eest nende olelusringi lõpus ning pikendavad nende kasutusega, tehes turul korduskasutamiseks kättesaadavaks **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted. Järgimaks põhimõtet, et saastaja maksab, on asjakohane sätestada käitlemiskohustused tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjatele, kelle hulka kuuluvad kõik tootjad, importijad või turustajad, kes olenemata kasutatavast müügiviisist, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL¹¹ artikli 2 punktis 7 määratletud kauglepingute alusel, teevad need tooted oma kutsetegevuse raames liikmesriigi territooriumil oma nime või kaubamärgi all esimest korda turul kättesaadavaks. Liidus tuleks laiendatud tootjavastutuse kohaldamisalasse kuuluvate tootjate hulgast välja jätta personaliseeritud tooteid tootvad [...] füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevad rätsepad, arvestades nende vähetähtsat rolli tekstiiliturul, ning selleks et toetada korduskasutust **ja pikendatud kasutusiga** (mis hõlmab parandamist, taastamist, **uuendamist, taastootmist** ja väärindamist algotote teatavate funktsioonide muutmise kaudu), tuleks välja jätta ka need [...], kes **teevad esimest korda turul kättesaadavaks korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid või sellistest kasutatud või jäätmeteks muutunud toodetest saadud tooteid.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

- (17a) Käesoleva muutmisdirektiivi kontekstis tähendab mõiste „kasutatud tekstiil“ liigiti kogutud tekstiiltooteid, mille lõppkasutaja kõrvaldab kas kavatsuse ja võimalusega neid korduskasutada või mitte. Selles etapis võivad need kasutatud tekstiiltooted olla kas korduskasutuskõlblikud või need võivad olla jäätmed, sest neid ei ole veel hinnatud. Sel põhjusel loetakse kasutatud tekstiiltooteid, mida kogutakse liigiti, jäätmeteks, välja arvatud juhul kui lõppkasutajad annavad need otse üle ja korduskasutusettevõtja või sotsiaalmajanduse üksus on need otseselt professionaalselt hinnanud korduskasutuskõlblikuks. „Korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiil“ tähendab tekstiile, mis on pärast kogumist, sortimist ja korduskasutuseks ettevalmistamist või kogumispunktis toimunud otsest professionaalset hindamist hinnatud korduskasutuskõlblikuks. Korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiili ei tuleks käsitada jäätmeteks muutunud tekstiilina.
- (18) Selles, kuidas on korraldatud või on kavas korraldada tekstiili liigiti kogumine kas laiendatud tootjavastutuse süsteemide või muude lähenemisviiside kaudu, esineb suuri erinevusi. Ka neil juhtudel, mil kaalutakse laiendatud tootjavastutuse süsteemide kasutuselevõttu, esineb märgatavaid erinevusi, näiteks nende kohaldamisalasse kuuluvate toodete ning tootjate vastutuse ja juhtimismudelite osas. Seepärast tuleks tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjatele kehtivate laiendatud tootjavastutuse süsteemide suhtes üldiselt kohaldada laiendatud tootjavastutuse eeskirju, mis on sätestatud direktiivis 2008/98/EÜ. Neid tuleks aga täiendada täpsustavate erisätetega, milles arvestatakse tekstiilisektori eripära, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) suurt osakaalu tootjate hulgas, [...] **sotsiaalmajanduse üksuste rolli** ning korduskasutamise tähtsust tekstiili väärtusahela kestlikumaks muutmisel. Samuti peaksid need eeskirjad olema üksikasjalikumad ja ühtlustatumad, et ei loodaks killustatud turgu, mis võib avaldada sektorile, eriti mikroettevõtjatele ja VKEdele, negatiivset mõju kogumisel ja töötlemisel [...], ning looma selged stiimulid kestliku tekstiilitootedisaini ja -poliitika jaoks ning lihtsustama teise toorme turge. Seda arvestades kannustatakse liikmesriike kaaluma mitme tootjavastutusorganisatsiooni lubamist, sest selliste tootjavastutusorganisatsioonide konkurents võib tuua tarbijatele suuremat kasu, suurendada innovatsiooni, vähendada kulusid, parandada **liigiti** [...] kogumist ning suurendada selliste organisatsioonidega lepinguid sõlmida soovivate tootjate valikuvõimalusi.

(18a) Nendes liikmesriikides, kus esimest korda nende turul kättesaadavaks tehtud korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete ning sellistest esimest korda nende turul kättesaadavaks tehtud kasutatud ja jäätmeteks muutunud toodetest saadud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete osakaal on suurem kui ELi keskmine, ei pruugi tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjatelt kogutud laiendatud tootjavastutuse tasud olla piisavad, et katta nende toodete jäätmekäitluse kulusid. Asjakohaste jälgimisnõuete kehtestamine laiendatud tootjavastutuse süsteemides, et määrata kindlaks nende toodete osakaal tulevikus tekkivates jäätmetes, on oluline andmeallikas, mis aitab tulevikus otsustada, kas need tooted kuuluvad käesoleva direktiivi kohaselt loodud laiendatud tootjavastutuse süsteemi kohaldamisalasse. Selleks et tagada laiendatud tootjavastutuse kohustuste raames teostatava jäätmekäitluse kulude rahaline katmine, peaks liikmesriikidel, kus selliste toodete osakaal on suur, olema võimalus paluda tootjavastutusorganisatsioonidelt, et need nõuaksid selliseid tooteid esimest korda turul kättesaadavaks tegevatelt kaubandusliku korduskasutamisega tegelevatelt ettevõtjatelt panust kulude katmise. Sellega seoses peaks kaubandusliku korduskasutusega tegelevatelt ettevõtjatelt nõutud panus kajastama jäätmehierarhiat ja eelkõige vajadust edendada tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete korduskasutamist. Selline panus on ette nähtud üksnes kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil- ja tekstiiliga seotud toodete kogumise ja järgneva jäätmekäitluse kulude katmiseks ning peaks igal juhul olema väiksem kui tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjatelt nõutud panus. Sellisel juhul ja kooskõlas liikmesriikide kohustusega määrata selgelt kindlaks laiendatud tootjavastutusega seotud asjaomaste osaliste rollid ja vastutus, võivad liikmesriigid lisada kõnealustele kaubandusliku korduskasutusega tegelevatele ettevõtjatele täiendavaid kohustusi, näiteks aruandlus- või registreerimiskohustuse. Kaubandusliku korduskasutusega tegelevad ettevõtjad on äriettevõtjad ja sotsiaalmajanduse üksused, kes teevad turul kättesaadavaks need tooted, mis on läbinud korduskasutamise või korduskasutamiseks ettevalmistamise (nt sortimine, parandamine).

Võttes arvesse ELi toote-eeskirjade rakendamist käsitlevat sinist raamatut,¹² on kaubandustegevus kaupade tarnimine ettevõtlusega seotud kontekstis.

Mittetulundusühenduste tegevust võib lugeda kaubandustegevuseks, kui nad tegutsevad sellises kontekstis. Seda saab hinnata ainult juhtumipõhiselt, võttes arvesse tarnete korrapärasust, toote omadusi, tarnija kavatsusi jne. Põhimõtteliselt ei saa heategevusorganisatsioonide või harrastajate juhutarneid pidada ärilises kontekstis toimunuks.

- (19) Kodutekstiil ja rõivad moodustavad suurima osa liidu tekstiilitarbimisest ning soodustavad kõige rohkem jätkusuutmatuid ületootmis- ja -tarbimisviise. Kodutekstiil ja rõivad on ka kõigi liikmesriikides kasutusel olevate liigiti kogumise süsteemide keskmes, nagu ka muud tarbimisjärgsed rõivad ja manused ning jalanõud, mis ei koosne peamiselt tekstiilist. Seepärast peaks kehtestatud laiendatud tootjavastutuse süsteemi kohaldamisalasse kuuluma [...] **kodumajapidamises kasutatavad või muul otstarbel kasutatavad tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid, kui sellised tooted on oma olemuselt ja koostiselt sarnased kodumajapidamises kasutatavate toodetega.** Et tagada tootjatele õiguskindlus laiendatud tootjavastutusega hõlmatud toodete osas, tuleks kohaldamisalasse kuuluvad tooted kindlaks määrata kombineeritud nomenklatuuri koodidega vastavalt nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87¹³ I lisale.

¹² Komisjoni teatis „Sinine raamat ELi toote-eeskirjade rakendamise kohta 2022“ (2022/C 247/01).

¹³ EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1.

- (20) Tekstiilisektor on ressursimahukas. Ehkki suurem osa liidus rõivaste, jalatsite ja kodutekstiili tarbimisega seotud survest ja mõjust, mis on seotud nii toorme kui ka tekstiili tootmisega, avaldub kolmandates riikides, mõjutab see ka liitu, arvestades sellise surve ja mõju üleilmset toimet kliimale ja keskkonnale. Seepärast võib [...] jäätmeteks muutunud **tekstiili** vältimine, korduskasutamiseks ettevalmistamine ja ringlussevõtt aidata vähendada sektori üleilmset keskkonnajalajälge, sealhulgas liidus. Peale selle ei ole praegune ressursside seisukohast ebatõhus [...] jäätmeteks muutunud **tekstiili** käitlemine kooskõlas jäätmehierarhiaga ning toob kaasa keskkonnakahju nii liidus kui ka kolmandates riikides, sealhulgas põletamisest ja prügilasse ladestamisest tekkivate kasvuhoonegaaside heite kaudu.
- (21) Tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid hõlmava laiendatud tootjavastutuse eesmärk on tagada liidus keskkonna- ja tervisekaitse kõrge tase ning luua kogumist, sortimist, korduskasutamist, korduskasutamiseks ettevalmistamist ja ringlussevõttu, eelkõige kiust-kiuks ringlussevõttu toetav majandus, aga ka stiimulid tootjatele selle tagamiseks, et nende tooted kavandatakse ringluspõhimõtteid järgides. Tekstiili- ja jalatsitootjad peaksid rahastama kulusid, mis on seotud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiili ja jalatsite kogumise ning kogutud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, **tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid** korduskasutamiseks sortimise ja ettevalmistamise ning ringlussevõttuga ja muu töötlemisega, kusjuures see hõlmab ka jäätmeteks loetavaid tarbijale mõeldud müümata tooteid, tingimusel et need tarniti liikmesriikide territooriumile pärast käesoleva direktiivi jõustumist, tagades niiviisi, et laiendatud tootjavastutuse kohustused ei kehti tagasiulatuvalt ja vastavad õiguskindluse põhimõttele. Need tootjad peaksid rahastama ka **vähemalt** kulusid, mis on seotud kogutud segaolmejäätmete koostise uuringute tegemisega, sortimis- ja ringlussevõtutehnoloogiat käsitleva teadus- ja arendustegevuse toetamisega **probleemseid aineid mittesisaldavate tekstiiltoodete ökodisaini valdkonnas**, liigiti kogumist, korduskasutamist ja muud töötlemist käsitleva aruandlusega ning lõppkasutajatele tekstiili mõju ja kestliku majandamise kohta teabe andmisega.

(21a) Kuna jäätmeteks muutunud tekstiili kohta ja liikmesriikide kehtestatavate laiendatud tootjavastutuse süsteemide rahastamise kohta ei ole usaldusväärseid andmeid, peaks komisjon käesoleva direktiivi 31. detsembriks 2028 läbi vaatama, et kaaluda jäätmetekke vältimise, jäätmete kogumise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu sihtmäärade kehtestamist ning hinnata, kas riiklikud laiendatud tootjavastutuse süsteemid on ala- või ülerahastatud, kuna tootja määratlusest on välja jäetud need, kes varustavad turgu kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodetega, mis on hinnatud korduskasutuskõlblikuks, ning tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodetega, mis on saadud sellistest kasutatud või jäätmeteks muutunud toodetest või nende osadest.

(22) Et muuta kasutatud riided ja jalatsid võimalikult kättesaadavaks ning vähendada jäätmekoguseid, mida töödeldakse jäätmehierarhias madalamal olevatel meetoditel, peaksid tootjad vastutama kõigi kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kogumiseks kogumissüsteemide loomise eest ning selle tagamise eest, et need tooted seejärel korduskasutamiseks, korduskasutamiseks ette valmistamiseks ning ringlussevõtuks sorditakse. Selle tagamine, et tekstiiltooteid saab kauem kasutada ja korduskasutada ning et seda ka tehakse, on kõige tulemuslikum viis oluliselt vähendada nende mõju kliimale ja keskkonnale. See peaks võimaldama ka kestlikke ja ringluspõhiseid ärimudeleid, nagu korduskasutamine, laenutamine ja parandamine, tagasivõtuteenused ning kasutatud toodete müük, mis aitab luua ka uusi rohelisi kvaliteetseid töökohti ja inimestele kokkuhoiuvõimalusi. Vastutuse panemine tootjatele nende toodete tekitatud jäätmete eest on oluline, et lahutada [...] jäätmeteks muutunud **tekstiili** teke sektori kasvust. Seepärast peaksid tootjad vastutama ka ringlussevõtu eest, tähtsustades eelkõige kiust-kiuks ringlussevõtu laiendamist, ning muude taaskasutamistoimingute ja kõrvaldamise eest.

(23) Tootjad ja tootjavastutusorganisatsioonid peaksid rahastama tekstiili ringlussevõtu, eelkõige kiust-kiuks ringlussevõtu laiendamist, mis võimaldab ringlusse võtta suuremas valikus materjale ja loob toormeallika tekstiilitootmiseks liidus. Samuti on oluline, et tootjad toetaksid rahaliselt teadusuuringuid ja innovatsiooni, mis on seotud tehnoloogiaarenguga automaatse ja koostise järgi sortimise lahenduste puhul, mis lasevad segamaterjale eraldada ja ringlusse võtta ning jäätmeid saastest puhastada, et võimaldada kvaliteetseid kiust-kiuks ringlussevõtu lahendusi ja ringlussevõetud kiu kasutamist. Hõlbustamiseks käesoleva direktiivi täitmist, peaksid liikmesriigid tagama, et tekstiilisektori ettevõtjatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, on kättesaadav teave ja abi, milleks peaks olema suunised, rahaline toetus, juurdepääs rahastusele, juhtimisealase ja töötajate erikoolituse materjalid või korralduslik ja tehniline abi. Kui toetust rahastatakse riigi rahalistest vahenditest, sealhulgas kui seda rahastatakse täielikult ametiasutuse kehtestatud maksetest, mida kogutakse asjaomastelt ettevõtjatelt, võib see olla riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses; sellistel juhtudel peavad liikmesriigid tagama riigiabieeskirjade täitmise. Era- ja avaliku sektori investeeringute kaasamine tekstiilisektori ringsusse ja CO₂ heite vähendamisse on kesksel kohal ka mitmes liidu rahastamisprogrammis ja tegevuskavas, nagu algatus „Hubs for Circularity“ ning spetsiaalsed projektikonkursid programmi „Euroopa horisont“ raames. Vaja on ka veelgi hinnata, kas on otstarbekas kehtestada liidu sihtmäärad tekstiili ringlussevõtuks, et toetada ja soodustada ringlussevõtutaristuga seotud tehnoloogiaarengut ja sellesse taritusse investeerimist ning ringlussevõttu toetava ökodisaini edendamist.

(24) Kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid tuleks [...] koguda muudest jäätmevoogudest, nt metallidest, paberist ja papist, klaasist, plastist, puidust ning biojäätmetest eraldi, et need oleksid korduskasutatavad ja neid saaks kvaliteetselt ringlusse võtta. Arvestades keskkonnamõju ja materjalikadu, mis tekib, kui kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiili ei koguta liigiti ega töödelda seetõttu keskkonnahoidlikult, peaks kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kogumise võrgustik hõlmama liikmesriigi kogu territooriumi, sealhulgas äärepoolsemaid piirkondi, olema lõppkasutaja lähedal ning see ei tohiks olla mõeldud üksnes piirkondadele ja toodetele, mille puhul kogumine on kasumlik. Kogumisvõrgustik tuleks korraldada koostöös teiste jäätmekäitlus- ja korduskasutussektoris tegutsevate osalejatega, nagu omavalitsused ja [...] **sotsiaalmajanduse üksused**. Arvestades korduskasutamise seotud olulist keskkonna- ja kliimakasutust, peaks kogumisvõrgustiku esmane eesmärk olema koguda korduskasutatavaid ja teisene eesmärk koguda ringlussevõetavaid tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid. **Liigiti kogumise pidev suurenemine** [...] soodustaks korduskasutamise [...] **paranemist** ja kvaliteetset ringlussevõttu tekstiili tarneahelates, suurendaks kvaliteetse teisese toorme kasutamist ning toetaks tekstiili sortimise ja töötlemise taristusse investeerimise plaanimist. Kogumisvõrgustiku ja seonduvate teabekampaaniate tulemuslikkuse kontrollimiseks ja parandamiseks tuleks vähemalt NUTS 2 tasandil teha korrapäraseid kogutud segaolmejäätmete koostise uuringuid, et määrata kindlaks neis sisalduvate jäätmeteks muutunud tekstiil-, **tekstiiliga seotud** ja **jalatsitoodete** kogus. Lisaks peaksid tootjavastutusorganisatsioonid igal aastal [...] üldsusele kättesaadavaks tegema andmed liigiti kogumise süsteemide tulemuslikkuse ja [...] liigiti kogumise **koguse kohta massi järgi, mis näitab pidevat suurenemist**.

(25) Arvestades [...] sotsiaalmajanduse üksuste olulist rolli olemasolevates tekstiilikogumissüsteemides ning nende potentsiaali luua liidus kohalikke, kestlikke ning osaluspõhiseid ja kaasavaid ärimudeleid ning kvaliteetseid töökohti kooskõlas ELi sotsiaalmajanduse tegevuskavaga,¹⁴ tuleks laiendatud tootjavastutuse süsteemide kehtestamisel säilitada kasutatud tekstiili käitlemisega tegelevate [...] sotsiaalmajanduse üksuste tegevus ja seda toetada. Seepärast tuleks neid üksusi käsitada liigiti kogumise süsteemides partneritena, kes toetavad korduskasutamise ja parandamise laiendamist ning loovad kvaliteetseid töökohti kõigile, eelkõige haavatavatele rühmadele. **Kuna sotsiaalmajanduse üksustel on oluline roll tekstiilikogumissüsteemides nii tootjavastutusorganisatsioonides kui ka sõltumatult, tuleks sortimise nõudeid kohaldada ka nende poolt kogutud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete suhtes. Sellega seoses peaksid sotsiaalmajanduse üksused andma pädevale asutusele aru ka oma tekstiili kogumise ja töötlemise kohta. Liikmesriigid võivad vabastada aruandluskohustusest täielikult või osaliselt need sotsiaalmajanduse üksused, kes ei ekspordi kasutatud või jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, kui selliste aruandluskohustuste täitmine põhjustaks sellistele üksustele ebaproportsionaalselt suurt halduskoormust. Saadud müümata kaupade osakaalu kohta teabe eraldi esitamine võimaldab liikmesriikidel jälgida kestlike toodete ökodisaini määrusega¹⁵ kehtestatud müümata kaupade hävitamise keelu mõju sotsiaalmajanduse üksustele.**

¹⁴ COM (2021) 778 final, 9. detsember 2021.

¹⁵ *Väljaannete talitus lisab pärast vastuvõtmist viitenumbri.*

(26) Tootjad ja tootjavastutusorganisatsioonid peaksid olema aktiivselt kaasatud lõppkasutajatele, eelkõige tarbijatele teabe andmise selle kohta, et kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, **tekstiiliga seotud ja jalatsitooted** tuleks koguda eraldi, et kogumissüsteemid on olemas ning et lõppkasutajatel on oluline roll jäätmetekke vältimise ja [...] jäätmeteks muutunud **tekstiili** keskkonna seisukohast optimaalse käitlemise tagamisel. See teave peaks hõlmama tekstiili ja jalatsite korduskasutamise võimaluste kättesaadavust ning kestliku tarbimise keskkonnakasu ja tekstiilrõivatööstuse keskkonna-, tervise- ja sotsiaalmõju. Lõppkasutajaid tuleks samuti teavitada sellest, kui oluline on nende roll teadlike, vastutustundlike ja kestlike tekstiilitarbimise valikute tegemisel ning [...] **jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete** keskkonna seisukohast optimaalse käitlemise tagamisel. Neid teabenõudeid kohaldatakse lisaks lõpptarbijatele tekstiiltoodetega seotud teabe andmise nõuetele, mis on sätestatud kestlike toodete ökodisaini määruses¹⁶ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1007/2011¹⁷. Teabe avaldamisel kõigile lõppkasutajatele tuleks kasutada nüüdisaegset infotehnoloogiat. Teave tuleks esitada nii tavapärasel viisidel, näiteks plakatid sise- ja välitingimustes ja sotsiaalmeediakampaaniad, kui ka uuenduslikumatel viisidel, näiteks ruutkoodiga elektrooniline juurdepääs veebisaitidele.

¹⁶ *Väljaannete talitus lisab pärast vastuvõtmist viitenumbri.*

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1007/2011 tekstiilkiudude nimetuste ja tekstiiltoodete kiukoostise märgistamise ja tähistamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 73/44/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 96/73/EÜ ja 2008/121/EÜ (ELT L 272, 18.10.2011, lk 1).

(27) Selleks et muuta tekstiil ringluspõhisemaks ja keskkonnasäästlikumaks ning vähendada kahjulikku mõju kliimale ja keskkonnale, töötatakse määruse .../... [väljaannete talitus, palun lisada kestlike toodete ökodisaini määruse number ja institutsioonid ning täita allmärkus]¹⁸ kohaselt välja siduvad tekstiiltoodete **ja jalatsite** ökodisaini nõuded, millega olenevalt sellest, mis mõjuhinnangu kohaselt on tekstiili keskkonnasäästlikumaks muutmiseks kasulik, reguleeritakse tekstiili vastupidavust, korduskasutatavust, parandatavust ja kiust-kiuks ringlussevõetavust ning ringlussevõetud kiu kohustuslikku sisaldust tekstiilis. Määrusega reguleeritakse ka probleemsete ainete sisaldust, mis võimaldaks neid aineid minimeerida ja jälgida, et vähendada jäätmeteket ja parandada ringlussevõttu ning vältida ja vähendada keskkonda eralduvaid sünteetilisi kiude, vähendamaks oluliselt mikroplasti sattumist keskkonda. Samal ajal on laiendatud tootjavastutuse tasude kohandamine tõhus majanduslik vahend kestlikuma tekstiilidisaini stimuleerimiseks, et saavutada ringmajandust toetavam tootedisain. Et luua tugev stiimul ökodisaini jaoks, võttes samal ajal arvesse siseturu eesmäärke ja seda, et tekstiilisektoris osalevad peamiselt VKEd, on vaja ühtlustada laiendatud tootjavastutuse tasude kohandamise kriteeriume kõige asjakohasemate ökodisainiparameetrite põhjal, et tekstiili saaks töödelda kooskõlas jäätmehierarhiaga. Tasude kohandamine ökodisainikriteeriumide alusel peaks põhinema ökodisaininõuetel ja nendega seotud mõõtemetoditel, mis võetakse tekstiiltoodete **ja jalatsite** jaoks vastu vastavalt kestlike toodete ökodisaini määrusele või muudele liidu õigusaktidele, millega kehtestatakse tekstiiltoodete **ja jalatsite** jaoks ühtlustatud kestlikkuskriteeriumid ja mõõtemetodid, ja üksnes juhul, kui viimased vastu võetakse. On asjakohane anda komisjonile õigus võtta vastu tasude kohaldamise ühtlustatud eeskirjad, et tagada tasude kohandamise kriteeriumide kooskõla nende tootenõuetega. **Tööstus- ja kaubandusstrateegiad mõjutavad toote kasutusiga, nimelt selle välistest teguritest sõltuvat vastupidavust, mida saab mõõta toote disainist mittetulenevatel põhjustel jäätmekestumise muutmise tõenäosuse alusel, mistõttu on tekstiiltoote kvaliteet selle olelusringi lõppemise vähetähtis põhjus. Need strateegiad toovad kaasa toote kõrvaldamise isegi enne selle võimaliku olelusringi lõppu, mille tulemuseks on tekstiiltoodete ületarbimine ja sellest tulenev jäätmeteks muutunud tekstiili ületootmine.**

¹⁸ Väljaannete talitus lisab pärast vastuvõtmist viitenumbri.

Kooskõlas põhimõttega, et saastaja maksab, ning põhimõttega, et jäätmetekke vältimine on jäätmehierarhias kõrgeimal kohal, ning selleks, et võidelda tekstiiltoodete ületarbimise ja sellest tuleneva jäätmeteks muutunud tekstiili ületootmise vastu ning võimaldada nende toodete olelusringi lõppu paremini hallata, vähendades lõppkokkuvõttes nende keskkonnamõju, võivad liikmesriigid kohandada tootjate rahalist panust, võttes arvesse tavaid, mis viivad jäätmeteks muutunud tekstiili ületootmiseni, eelkõige seoses tööstus- ja kaubandusstrateegiatega.

- (28) Selleks et jälgida, et tootjad täidavad oma kohustusi, mis on seotud nende finants- ja organisatsiooniliste kohustustega kasutatud ja jäätmeteks muutunud selliste tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete käitlemise tagamisel, mille nad teevad liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks, on vaja, et iga liikmesriik looks tootjate registri ja haldaks seda ning et tootjad oleksid kohustatud end registreerima. Registreerimise nõudeid ja -vormi tuleks liidus võimalikult palju ühtlustada, et hõlbustada registreerimist eelkõige juhul, kui tootjad teevad tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitootmeid esimest korda turul kättesaadavaks eri liikmesriikides. Registris olev teave peaks olema juurdepääsetav neile üksustele, kel on roll laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmise kontrollimisel ja nende täitmise tagamisel.
- (29) Kuna tekstiilisektor koosneb 99 % ulatuses väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest, tuleks tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitootmeid puudutavate laiendatud tootjavastutuse süsteemide puhul püüda võimalikult palju vähendada halduskoormust. Seepärast tuleks laiendatud tootjavastutuse kohustusi täita ühiselt läbi tootjavastutusorganisatsioonide, **sealhulgas läbi riiklikult juhitavate tootjavastutusorganisatsioonide – kui asjaomane liikmesriik peab seda asjakohaseks** –, kes täidavad nende nimel seda kohustust. Tootjavastutusorganisatsioonidel peaks olema liikmesriigi luba ja nad peaksid dokumentaalselt tõendama muu hulgas seda, et neil on rahalised vahendid laiendatud tootjavastutusega kaasnevate kulude katmiseks ja et nad täidavad seda kohustust. **Riiklikult juhitavate tootjavastutusorganisatsioonide puhul, kui puudub esindatava tootja volitus, ei tohiks kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud sellise volituse nõudeid.**

(30) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2065¹⁹ artikliga 30 [...] pannakse [...] selliste digiplatvormide pakkujatele, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida [...] **kauplejatega** kauglepinguid, kohustus [...] enne tootjal oma teenuseid kasutada lubamist saada asjaomaselt [...] **kauplejalt** teatav identifitseerimisteave ning [...] **kaupleja** kinnitus selle kohta, et ta võtab kohustuse pakkuda ainult selliseid tooteid või teenuseid, mis vastavad kohaldatavatele liidu õigusnormidele. **Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks tootjaid, kes pakuvad liidus asuvatele tarbijatele esimest korda turul kättesaadavaks tehtud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid, käsitada kauplejatena.**

(30a) Et tagada laiendatud tootjavastutuse kohustuste tulemuslik täitmine, [...] **tuleks määruse (EL) 2022/2065 artikli 30 lõike 1 punkti d kohaldamisel käsitada asjakohase teabena [...]** registreerumist tekstiilitootjate registris, mille liikmesriigid on kohustatud käesoleva direktiivi kohaselt looma. **Lisaks peaks nimetatud määruse artikli 30 lõike 1 punktis e osutatud kinnitus hõlmama tootja võetud kohustust [...]** pakkuda ainult selliseid tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid, mille suhtes kohaldatakse käesolevas direktiivis sätestatud laiendatud tootjavastutuse nõudeid. [...] Vastavust määruse (EL) 2022/2065 artikli 30 lõike 1 punktides **d ja e** sätestatud nõuetele [...] **ei tohiks käsitada üldise kohustusena jälgida teavet, mida selliste digiplatvormide pakkujad, [...] mis võimaldavad tarbijatel sõlmida tootjatega kauglepinguid, edastavad või säilitavad, ega aktiivselt otsida ebaseaduslikule tegevusele viitavaid fakte või asjaolusid. Seoses eespool nimetatud nõuetega kohaldatakse selliste platvormide pakkujate suhtes määruse (EL) 2022/2065 IV peatüki kohaseid täitmise tagamise norme.**

¹⁹ ELT L 277, 27.10.2022, lk 1.

- (30b) Ekspediitorteenuse osutajate puhul võib esineda sarnaseid ebasoovitavaid ärakasutamise olukordi. Käesolev direktiiv sisaldab mõningaid sätteid nende olukordade vältimiseks, kusjuures lähenemisviis on sarnane määruse (EL) 2022/2065 kohase lähenemisviisiga digiplatvormide pakkujatele.
- (31) Selleks et tagada tekstiili töötlemine kooskõlas direktiivis 2008/98/EÜ sätestatud jäätmehierarhiaga, peaksid tootjavastutusorganisatsioonid tagama, et kõik liigiti kogutud tekstiilid ja jalatsid läbivad sortimistoimingud, et saada korduskasutamiseks sobivad esemed, mis vastavad neid saavate kasutatud tekstiili ja ringlussevõtutoorme turgude vajadustele liidu ja mujal maailmas. Arvestades seda, et tekstiiltoodete kasutusea pikendamisega on seotud suurem keskkonnakasu, peaks sortimistoimingute peamine eesmärk olema korduskasutamine, millele järgneb sortimine ringlussevõtuks, kui esemed on professionaalselt hinnatud korduskasutuskõlbmatuks. Komisjon peaks need sortimisnõuded välja töötama esmajärjekorras osana **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiiltooteid ja ringlussevõetud tekstiili käsitlevatest liidu ühtlustatud kriteeriumidest, mille alusel jäätmed lakkavad olemast jäätmed, sealhulgas algse sortimise kohta, mis võib toimuda kogumispunktis. Sellised ühtlustatud kriteeriumid peaksid tagama piiriülese järjepidevuse ja hea kvaliteedi kogutud fraktsioonides ning sortimiseks, jäätmete taaskasutamise toiminguteks ja teiseks toormeks mõeldud materjalivoogudes, mis omakorda peaks aitama hõlpsamini laiendada korduskasutamise ja ringlussevõtu väärtusahelaid. Kasutatud **tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid, mille lõppkasutajad annavad otse üle** ja mida korduskasutusettevõtjad või [...] sotsiaalmajanduse üksused **on kogumispunktis** otseselt professionaalselt hinnanud korduskasutuskõlblikuks, ei tuleks käsitada jäätmetena. **Kuna lõppkasutajat ei ole koolitatud tegema vahet korduskasutatavatel ja ringlussevõetavatel esemetel, on vaja professionaalset hindamist. Professionaalne hindamine tähendab, et lõplik otsus kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete korduskasutuskõlblikuks liigitamise kohta ei ole jäetud lõppkasutajale, vaid neile, kes võtavad kasutatud tooteid kogumispunktis vastu ja kellele pakutakse asjakohase hindamise tagamiseks koolitust või suuniseid.** Kui korduskasutamine, **korduskasutamiseks ettevalmistamine** või ringlussevõtt ei ole tehniliselt võimalik, tuleks siiski järgida jäätmehierariat ning vältida võimaluse korral prügilasse ladestamist, eelkõige biolaguneva tekstiili puhul, mis on metaaniheite allikaks, ja taaskasutada põletamise korral energiat.

(32) Korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiiltoodete ja jäätmeteks muutunud tekstiili eksport väljapoole ELi on pidevalt kasvanud ning eksport moodustab suurima osa ELis tekkinud tarbimisjärgse tekstiili korduskasutamise turust. Arvestades kogutud, [...] **jäätmeteks muutunud** tekstiili olulist kasvu pärast liigiti kogumise kasutuselevõttu 2025. aastaks on hea keskkonnakaitse tagamiseks tähtis tugevdada jõupingutusi, et võidelda selliste ebaseaduslike jäätmesaadetiste kolmandatesse riikidesse toimetamise vastu, mis on maskeeritud muuks kaubaks kui jäätmed. Tuginedes määrusele.../... [väljaannete talitus, palun lisada jäätmesaadetiste määruse number ja institutsioonid ning täita seda määrust puudutav allmärkus]²⁰ ning arvestades eesmärki tagada tarbimisjärgse tekstiili kestlik käitlemine ja võidelda ebaseaduslike jäätmesaadetiste vastu, tuleks sätestada, et kõik liigiti kogutud kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooded läbivad enne nende vedu sortimistoimingu. Lisaks tuleks sätestada, et kõiki liigiti kogutud kasutatud tekstiili-, tekstiili- ja jalatsitooted käsitatakse jäätmetena ning nende suhtes kohaldatakse jäätmealaseid, sealhulgas jäätmesaadetisi käsitlevaid liidu õigusakte, kuni need on läbinud sortimistoimingu, mille on teinud väljaõppinud ettevõtja, kes tegeleb korduskasutamiseks sortimise ja ringlussevõttuga, **kes saab liigitada neid korduskasutuskõlblikuks**. Sortimine peaks toimuma kooskõlas ühtlustatud sortimisnõuetega, mille tulemusel saadakse kvaliteetne korduskasutatav fraktsioon, mis vastab seda saavate kasutatud tekstiili turgude vajadustele ELis ja mujal maailmas, ning kriteeriumide alusel, millega eristatakse **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud kaupa ja jäätmeid. **Korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete saadetistel peaks kaasas olema teave selle kohta, et need esemed on saadud sortimis- või korduskasutamiseks ettevalmistamise toimingu tulemusel ning et need kõlbavad korduskasutamiseks. **Tootjavastutusorganisatsioonid ja sotsiaalmajanduse üksused peaksid andma aru jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete ekspordi ning korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete ekspordi kohta, võimaldades liikmesriikidel sellist ekspordi jälgida, et tekstiili väärtusahelat paremini mõista.**

²⁰ *Väljaannete talitus lisab pärast vastuvõtmist viitenumbri.*

- (33) Selleks et liikmesriigid saavutaksid käesolevas direktiivis sätestatud sihtmäärad, peaksid nad oma toidujäätmete tekke vältimise programmid läbi vaatama, et lisada **asjakohasel juhul** uusi meetmeid, millesse on kaasatud mitmesugused partnerid avalikust ja erasektorist ning mis sisaldavad koordineeritud abinõusid, mis on välja töötatud konkreetsete tulipunktide ning toidujäätmeid kaasa toovate hoiakute ja käitumiste käsitlemiseks. Nende programmide koostamisel võiksid liikmesriigid ammutada ideid toidujäätmete teemalise kodanike paneelarutelu soovitustest, **Euroopa tarbijate toidujäätmete foorumi kokkuvõtetest, mis sisaldab vahendeid, parimaid tavasid ja soovitusi tarbijate toidujäätmete vähendamiseks, ning ELi toidukao ja toidujäätmete platvormil toimuvast teabevahetusest.**
- (34) Selge vastutus toidujäätmete tekke vältimise meetmete eest ja nende haldus on olulised, et tagada meetmete tõhus koordineerimine selleks, et edendada muutusi ja saavutada käesolevas direktiivis sätestatud sihtmäärad. Kuna liikmesriikides on toidujäätmete vastases võitluses paljudel ametiasutustel ühised eesmärgid ja selles osalevad mitmesugused sidusrühmad, on vaja määratud pädevat asutust, kes vastutab meetmete üldise koordineerimise eest riigi tasandil.
- (35) Tarbimisjärgse olmetekstiili käitlemist käsitlev teave liidu tasandil tuleks muuta üksikasjalikumaks, et tulemuslikumalt jälgida toodete korduskasutamist, sealhulgas tekstiili korduskasutamist ja korduskasutamiseks ettevalmistamist, muu hulgas võimalikuks tulemussihthäärade kehtestamiseks tulevikus. Korduskasutamise ja korduskasutamiseks ettevalmistamise andmed on olulised andmevood, mille abil jälgida jäätmetekke lahutamist majanduskasvust ning üleminekut kestlikule ja kaasavale ringmajandusele. Seepärast peaks neid andmevooge haldama Euroopa Keskkonnaamet.

- (36) [...] **Komisjoni delegeeritud otsusega (EL) 2019/1597 kehtestatakse toidujäätmete koguse ühtse mõõtmise ühise metoodika ja kvaliteedi miinimumnõuded, kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artikli 9 lõikega 8. Selleks et parandada liikmesriikide poolt toidujäätmete koguse kohta esitatud andmete kvaliteeti, usaldusväarsust ja võrreldavust, tuleks komisjonile jätkuvalt delegeerida kõnealuses sättes kehtestatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte. Selguse huvides tuleks kõnealune õigus väikeste muudatustega viia üle uude artiklisse, mis käsitleb just toidujäätmete tekke vältimist.**
- (37) Selleks et viia direktiivis 2008/98/EÜ loetletud kombineeritud nomenklatuuri koodid kooskõlla nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 1. lisa loetletud koodidega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte direktiivi 2008/98/EÜ IVc lisa muutmise kohta. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (38) Selleks et tagada direktiivi 2008/98/EÜ rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused seoses registris registreerumise ühtlustatud vormiga vastavalt artikli 22b lõikes 4 sätestatud teabenõuetele, tasude kohandamise kriteeriumidega artikli 22c lõike 3 punkti a kohaldamiseks [...]. Neid volitusi tuleks rakendada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²¹.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (39) Seepärast tuleks direktiivi 2008/98/EÜ vastavalt muuta.
- (40) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, st muuta **toidujäätmete** ning [...] **kasutatud** ja jäätmeteks muutunud **tekstiili** käitlemine keskkonnasäästlikumaks ning tagada kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiili vaba liikumine siseturul, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja toime tõttu saavutada üksnes liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Muudatused

Direktiivi 2008/98/EÜ muudetakse järgmiselt.

Artikli 2 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) välisõhku paisatavad gaasilised heited ning geoloogilise säilitamise eesmärgil kogutud ja transporditud ning geoloogiliselt säilitatav süsinikdioksiid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/31/EÜ*;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 114).“

Artiklisse 3 lisatakse järgmised punktid:

„4b. „IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootja“ – tootja, importija või turustaja või muu füüsiline või juriidiline isik (välja arvatud need, kes tarnivad IVc lisas loetletud **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, **tekstiiliga seotud** ja jalatsitooted ning IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, mis on saadud sellistest kasutatud või jäätmeteks muutunud toodetest või nende osadest, [...] ning füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevad rätsepad, kes toodavad personaliseeritud tooteid, kes olenemata kasutatavast müügiviisist, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL* artikli 2 punktis 7 määratletud kauglepingute alusel kas:

- a) on asutatud liikmesriigis ning valmistab IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted oma nime või kaubamärgi all või laseb need tooted kavandada või valmistada ja tarnib neid esimest korda oma nime või kaubamärgi all selle liikmesriigi territooriumil;
- b) on asutatud liikmesriigis ning müüb selle liikmesriigi territooriumil oma nime või kaubamärgi all edasi IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, mille on valmistanud punktis a osutatud muud tootjad ning mis ei kanna valmistaja nime, tootemarki ega kaubamärki;
- c) on asutatud liikmesriigis ning tarnib selles liikmesriigis kutsealaselt esimest korda IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, mis on pärit muust liikmesriigist või kolmandast riigist; või
- d) müüb IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted liikmesriigis kaugsidevahendi [...] abil otse lõppkasutajatele, sealhulgas kodumajapidamistele või muudele kasutajatele kui kodumajapidamised, ning on asutatud muus liikmesriigis või kolmandas riigis;

4c. „turul kättesaadavaks tegemine“ – toote tarnimine liikmesriigi [...] turule äritegevuse käigus toote turustamiseks [...] või kasutamiseks **liikmesriigi turul**, kas tasu eest või tasuta;

4d. „tootjavastutusorganisatsioon“ – juriidiline isik, kes rahaliselt või rahaliselt ja tegevuslikult korraldab laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmist tootjate nimel;

4e. „digiplatvorm“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2065** artikli 3 punktis i määratletud digiplatvorm;

4ea. „ekspediitorteenuse osutaja“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020* artikli 3 punktis 11 määratletud ekspediitorteenuse osutaja;**

4f. „tarbija“ – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus- ega kutsetegevusega;

4g. „lõppkasutaja“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020* artikli 3 punktis 21 määratletud lõppkasutaja;**

4h. „sotsiaalmajanduse üksus“ – eraõiguslik üksus, kes pakub kaupu ja teenuseid, sealhulgas kooperatiivid, vastastikused ühingud, assotsiatsioonid, k.a heategevusorganisatsioonid, sihtasutused või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1057** artikli 2 lõike 1 punktis 13 määratletud sotsiaalsed ettevõtted, mis tegutsevad kooskõlas järgmiste põhimõtetega:**

- i) kasumist tähtsam on inimesed ning sotsiaalne või keskkonnakas;**
- ii) kogu kasumi või suurema osa kasumist ja ülejäägist reinvesteering sotsiaalsete või keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks ja sellise tegevuse elluviimiseks, mis on nende liikmete või kasutajate või laiemalt ühiskonna huvides; ning**
- iii) demokraatlik või kaasav juhtimine;**

4i. „tarbijale mõeldud müümata toode“ – tarbijale mõeldud müümata toode, nagu see on määratletud määruse.../... (ELT..., lk.) [väljaannete talitus: palun lisada kestlike toodete ökodisaini määruse avaldamisviide] artiklis 2.“

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).

*** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

**** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21).

2a) Artiklisse 6 lisatakse järgmine lõige.

2a. Eelkõige võtab komisjon vastu rakendusakti kriteeriumide kohta, mille alusel jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted lakkavad olemast jäätmed. Kõnealuse rakendusakti vastuvõtmisel lisab komisjon kriteeriumid korduskasutuskõlblikuks hinnatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kohta ning ringlussevõetud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kohta.“

- 3) Artikli 9 lõike 1 punktid g ja h ning lõiked 5, 6 ja 8 jäetakse välja.
- 4) Lisatakse artikkel 9a:

„Artikkel 9a

Toidujäätmete tekke vältimine

1. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed, et vältida toidujäätmete teket esmatootmisel, töötlemisel ja valmistamisel ning toidu jaemüügi ja muul viisil tarnimise käigus, samuti restoranides ja toidlustusteenuste pakkumisel ning kodumajapidamistes. Kõnealused meetmed hõlmavad **vähemalt** järgmist:
 - a) töötatakse välja ja toetatakse käitumisharjumuste muutmisega seotud sekkumisi, et vähendada toidujäätmeid, ning teabekampaaniaid, et suurendada teadlikkust toidujäätmete tekke vältimisest;
 - b) tehakse kindlaks ebatõhusused toidutarneahela toimimises ja tegeletakse nendega ning toetatakse kõigi osalejate koostööd, tagades ühtlasi vältimismeetmete kulude ja tulude õiglase jaotamise;
 - c) soodustatakse toidu annetamist ja toidu muul viisil inimtarbimiseks ümberjaotamist, eelistades seda, et toit jääb inimeste toiduks, mitte et see kasutatakse söödaks ja töödeldakse toiduks mittekasutatavateks toodeteks;
 - d) toetatakse koolitust ja oskuste arendamist ning hõlbustatakse juurdepääsu rahastamisvõimalustele, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning sotsiaalmajanduse [...] **üksuste** seas.

Liikmesriigid tagavad, et kõik asjakohased tarneahelas osalejad kaasatakse proportsionaalselt nende suutlikkuse ja rolliga toidujäätmete tekke vältimisse toidutarneahelas, pöörates erilist tähelepanu sellele, et vältida ebaproportsionaalset mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele.

2. Liikmesriigid jälgivad ja hindavad oma toidujäätmete tekke vältimise meetmete rakendamist, sealhulgas lõikes 4 osutatud toidujäätmete vähendamise sihtmäärade järgimist, mõõtes toidujäätmete kogust lõike 3 kohaselt kehtestatud metoodikaga.
3. Käesoleva direktiivi täiendamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 38a vastu delegeeritud õigusakte seoses ühtse metoodika ja kvaliteedi miinimumnõuete sätestamisega toidujäätmete koguse ühetaoliseks mõõtmiseks, **et parandada toidujäätmete kogust käsitlevate liikmesriikide esitatud andmete kvaliteeti, usaldusväarsust ja võrreldavust, sealhulgas meetodid inimtoiduks ettenähtud osadest koosnevate toidujäätmete osakaalu mõõtmiseks.**
4. Liikmesriigid võtavad vajalikud ja asjakohased meetmed, et saavutada 31. detsembriks 2030 riigi tasandil järgmised toidujäätmete vähendamise sihtmäärad:
 - a) vähendada toidujäätmete teket töötlemisel ja valmistamisel 10 % võrreldes 2020. aastal tekkinud kogusega;
 - b) vähendada toidujäätmete teket elaniku kohta toidu jaemüügi ja muul viisil tarnimise käigus, restoranides ja toitlustusteenuste pakkumisel ning kodumajapidamistes kokku 30 % võrreldes 2020. aastal tekkinud kogusega.

5. Kui liikmesriik saab esitada 2020. aastast varasema võrdlusaasta kohta andmed, mis on kogutud meetoditel, mis on võrreldavad toidujäätmete koguse ühetaolise mõõtmise meetodikaga ja kvaliteedi miinimumnõuetega, mis on sätestatud komisjoni delegeeritud otsuses (EL) 2019/1597, võib kasutada varasemat võrdlusaastat. Liikmesriik teavitab komisjoni ja teisi liikmesriike oma kavatsusest kasutada varasemat võrdlusaastat [18 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumisest] ning esitab komisjonile asjaomased andmed ja nende kogumiseks kasutatud mõõtmismeetodid. **Kui liikmesriigi hinnangul ei ole 2020. aasta kohta kogutud andmed tema territooriumil tekkinud toidujäätmete kohta COVID-19 pandeemia tõttu esinduslikud, võib ta kasutada võrdlusaastana 2021., 2022. või 2023. aastat. Liikmesriik teatab komisjonile ja teistele liikmesriikidele oma kavatsusest kasutada võrdlusaastana 2021., 2022. või 2023. aastat ning selle põhjused [18 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumisest].**
- 5a. Selleks et toetada liikmesriike lõike 4 punktis b sätestatud toidujäätmete vähendamise sihtmäärade saavutamisel, võtab komisjon hiljemalt... [24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] rakendusaktidega vastu paranduskoefitsiendi, et võtta arvesse turismi suurenemist või vähenemist võrreldes võrdlusaastaga. See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas käesoleva direktiivi artikli 39 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
- 5b. Selleks et toetada liikmesriike lõike 4 punktis a sätestatud toidujäätmete vähendamise sihtmäärade saavutamisel, võtab komisjon hiljemalt ... [24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] rakendusaktidega vastu paranduskoefitsiendi, et võtta arvesse töötleva ja tootva tööstuse tootmistaseme suurenemist või vähenemist võrreldes võrdlusaastaga. See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas käesoleva direktiivi artikli 39 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
6. Kui komisjon leiab, et **2020. aastast varasema võrdlusaasta** andmed ei vasta lõikes 5 sätestatud tingimustele, võtab ta kuue kuu jooksul alates lõike 5 kohaselt esitatud teavituse saamisest vastu otsuse, milles nõutakse, et liikmesriik kasutaks võrdlusaastana 2020. aastat või mõnda muud kui liikmesriigi välja pakutud aastat.

7. Komisjon vaatab 31. detsembriks 2027 läbi lõike 4 kohased 2030. aastaks saavutatavad sihtmäärad, et neid vajaduse korral muuta ja/või toidutarneahela muudele etappidele laiendada ning et kaaluda uute sihtmäärade kehtestamist 2030. aastast edasi, sealhulgas hinnates, kas kõikide inimtoiduks ettenähtud osadest koosnevate toidujäätmete osakaalule on võimalik seada sihtmäär. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlik ettepanek.

7a. Komisjon viib kõigepealt läbi uuringu toidujäätmete ja -kao kohta esmatootmise käigus, sealhulgas kõigil esmatootmise erinevatel etappidel, kus tekib toidujäätmeid ja -kadu. Uuringuga hinnatakse esmatootmisel tekkivate toidujäätmete ja -kao ulatust ja põhjuseid ning teha kindlaks asjakohased vahendid selliste jäätmete ja kao vähendamiseks. Selle hinnangu põhjal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2027 aruande, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlik ettepanek.“

[...]

5a) Artiklisse 11 lisatakse uus lõige 6a:

„6a. 31. detsembriks 2028 kaalub komisjon jäätmetekke vältimise, jäätmete kogumise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu sihtmäärade kehtestamist jäätmeteks muutunud tekstiilile. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlik ettepanek.“

5b) Artiklisse 11 lisatakse uus lõige 6b:

„6b. Komisjon teeb 31. detsembriks 2028 läbivaatamise, et hinnata, kas käesoleva direktiivi kohaselt kehtestatud laiendatud tootjavastutuse süsteemid IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete jaoks katavad käesolevas direktiivis sätestatud nõuete ülevõtmisest tulenevad kulud. Kui komisjon leiab läbivaatamise põhjal, et laiendatud tootjavastutuse süsteemide rahastamine ei ole piisav artiklis 22a osutatud kulude katmiseks, esitab komisjon asjakohasel juhul hiljemalt kaks aastat pärast läbivaatamise lõppu seadusandliku ettepaneku, et tagada kulude täielik katmine kooskõlas põhimõttega „saastaja maksab“.“

6) Artikli 11b lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon koostab koostöös Euroopa Keskkonnaametiga eduaruanded artikli 9a lõikes 4 ning artikli 11 lõike 2 punktides c, d ja e ning sama artikli lõikes 3 sätestatud sihtmäärade saavutamise kohta hiljemalt kolm aastat enne iga tähtaega, mis on kõnealuste sätetega ette nähtud.“

7) Lisatakse artiklid 22a–22d:

„Artikkel 22a

Laiendatud tootjavastutuse süsteem tekstiili jaoks

1. Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas artiklitega 8 ja 8a on tootjatel laiendatud tootjavastutus IVc lisas [...] loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete [...] eest, mille nad teevad liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks.

- 1a. Liikmesriigid tagavad, et artikli 3 lõike 4b punktis d määratletud tootja, kes on asutatud teises liikmesriigis ja kes teeb IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted esimest korda nende territooriumil kättesaadavaks, määrab kirjaliku volitusega nende territooriumil asuva juriidilise või füüsilise isiku volitatud esindajaks, kes täidab tootja kohustusi seoses laiendatud tootjavastutuse süsteemiga nende territooriumil. Liikmesriigid võivad ette näha, et artikli 3 lõike 4b punktis d määratletud tootja, kes on asutatud kolmandas riigis ja kes teeb IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted esimest korda nende territooriumil kättesaadavaks, määrab kirjaliku volitusega nende territooriumil asuva juriidilise või füüsilise isiku volitatud esindajaks, kes täidab tootja kohustusi seoses laiendatud tootjavastutuse süsteemiga nende territooriumil.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38a vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi IVc lisa muutmiseks, et viia käesoleva direktiivi IVc lisas loetletud kombineeritud nomenklatuuri koodid kooskõlla nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87* 1. lisas loetletud koodidega.
3. Liikmesriigid määravad selgelt kindlaks rollid ja kohustused, mida täidavad lõikes 1 osutatud tootja laiendatud vastutuse süsteemi rakendamises, jälgimises ja kontrollimises osalevad asjakohased osalejad.
4. Liikmesriigid tagavad, et IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjad katavad **vähemalt** järgmise kulud:
- a) IVc lisas loetletud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kogumine ja järgnev jäätmekäitlus, mis hõlmab järgmist:
- 1) nende kasutatud toodete kogumine korduskasutamiseks ning jäätmeteks muutunud toodete liigiti kogumine korduskasutamiseks ettevalmistamiseks ja ringlussevõtuks kooskõlas artiklitega 22c ja 22d;

2) punktis 1 osutatud kogutud koormate vedu järgnevas korduskasutamiseks sortimiseks, korduskasutamiseks ettevalmistamiseks ja ringlussevõtutoiminguteks kooskõlas artikliga 22d;

3) punktis 1 osutatud kogutud koormate sortimine, korduskasutamiseks ettevalmistamine, ringlussevõtt ja muud nende taaskasutamise toimingud ning nende kõrvaldamine;

4) selliste jäätmete kogumine, vedu ja töötlemine [...], mille on tekitanud **sotsiaalmajanduse üksused pärast punktides 1, 2 ja 3 osutatud toiminguid** ja muud [...] **osalejad**, kes on osa artikli 22c lõigetes 5 ja 11 osutatud kogumissüsteemist;

b) kogutud segaolmejäätmete koostise uuringu läbiviimine kooskõlas artikli 22d lõikega 6;

c) teabe andmine tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete säästva tarbimise, jäätmetekke vältimise, korduskasutamise, korduskasutamiseks ettevalmistamise, **sealhulgas parandamise**, ringlussevõtu, muu taaskasutamise ning kõrvaldamise kohta kooskõlas artikli 22c lõigetega 13, 14 ja 17;

d) andmete kogumine ja neid käsitlev aruandlus pädevatele asutustele kooskõlas artikliga 37;

e) toetuse andmine teadus- ja arendustegevuseks, et parandada sortimis- ja ringlussevõtu protsesse, eelkõige kiust-kiuks ringlussevõtu laiendamiseks, **ja vastupidavate, korduskasutatavate ja ringlussevõetavate tekstiilide väljatöötamiseks, mis ei sisalda probleemseid aineid**, ilma et see piiraks liidu riigiabieskirjade kohaldamist.

4a. Liikmesriigid võivad otsustada, et IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjad katavad osaliselt või täielikult käesoleva artikli lõike 4 punktis a nimetatud kulud IVc lisas loetletud, jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete puhul, mis jõuavad lõpuks segaolmejäätmete hulka.

5. Liikmesriigid tagavad, et IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjad kannavad käesoleva artikli lõikes 4 osutatud kulud seoses IVc lisas loetletud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodetega, mis on toodud artikli 22c lõigete 5 ja 11 kohaselt loodud kogumispunktidesse, juhul, kui sellised tooted tehti liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks [...] **mitte varem kui** [väljaannete talitus, palun lisada käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäev].
6. Lõikes 4 osutatud kulud, mis tuleb katta, ei tohi ületada kulusid, mis on vajalikud nimetatud lõikes osutatud teenuste kulutõhusaks osutamiseks, ja need määratakse kindlaks asjaomaste osalejate vahel läbipaistval viisil. **Kui see on vajalik selleks, et tagada lõike 4 punktis a osutatud jäätmekäitluse kulude rahaline katmine, mis toimub osana laiendatud tootjavastutuse kohustustest, võib iga liikmesriik paluda tootjavastutusorganisatsiooni, et see nõuaks rahalist panust kaubandusliku korduskasutamise ettevõtjalt, kes teevad tema territooriumil esimest korda kättesaadavaks IVc lisas loetletud kasutatud, korduskasutuskõlblikuks hinnatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooded ning IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooded, mis on saanud sellistest kasutatud või jäätmeteks muutunud toodetest. Kaubandusliku korduskasutamise ettevõtjalt taotletav panus peab igal juhul olema väiksem kui IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjalt taotletud panus.**
7. Määruse (EL) 2022/2065 artikli 30 lõike 1 punktide d ja e järgimiseks tagavad liikmesriigid, et sama määruse III peatüki 4. jao kohaldamisalasse kuuluvad selliste digiplatvormide pakkujad, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauglepinguid tootjatega, kes pakuvad liidus asuvatele tarbijatele IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, saavad tootjalt järgmise teabe, **enne kui lubavad oma teenuseid kasutada:**
- a) teave registreerimise kohta artiklis 22b osutatud tootjate registris liikmesriigis, kus tarbija asub, ja tootja registreerimisnumber (-numbrid) kõnealuses registris;

- b) tootja kinnitus selle kohta, et ta võtab kohustuse pakkuda ainult selliseid IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, mille puhul on liikmesriigis, kus tarbija asub, täidetud käesoleva artikli lõigetes 1 ja 4 ning artikli 22c lõikes 1 osutatud tootja laiendatud vastutuse nõuded.
8. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tootja laiendatud vastutuse süsteemid kehtestatakse hiljemalt [*väljaannete talitus, palun lisada kuupäev, mis on 30 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäeva*] kooskõlas artiklitega 8, 8a ning 22a–22d.
9. **Liikmesriigid võtavad meetmeid tagamaks, et tootjad, kes pakuvad liidus asuvatele lõppkasutajatele IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, esitavad ekspediitorteenuse osutajatele lõikes 7 osutatud teabe määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 11 mainitud teenuste kohta teenuseosutaja ja tootja vahelise lepingu sõlmimise ajal.**
10. **Liikmesriigid tagavad, et ekspediitorteenuse osutaja teeb lõikes 9 osutatud teabe saamisel ning teenuseosutaja ja tootja vahel määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 11 osutatud mis tahes teenuseid käsitleva lepingu sõlmimise ajal kõik endast oleneva, et hinnata, kas lõikes 9 osutatud teave on usaldusväärne ja täielik, kasutades liikmesriigi või liidu poolt kättesaadavaks tehtud mis tahes vabalt juurdepääsetavat ametlikku veebiandmebaasi või internetipõhist kasutajaliidest või paludes tootjal esitada usaldusväärsetest allikatest pärit lisadokumendid. Käesoleva direktiivi kohaldamisel vastutavad esitatud teabe täpsuse eest tootjad.**

Liikmesriigid tagavad, et:

- i) kui ekspediitorteenuse osutaja saab piisavalt andmeid või tal on põhjust uskuda, et asjaomaselt tootjalt saadud lõikes 9 osutatud mis tahes teave on ebatäpne, puudulik või iganenud, palub asjaomane teenuseosutaja, et tootja parandaks olukorra viivitamata või liidu ja liikmesriigi õiguses sätestatud tähtaja jooksul, ning**
- ii) kui tootja seda teavet ei paranda või ei täienda, peatab ekspediitorteenuse osutaja kiiresti teenuse osutamise kõnealusele tootjale seoses IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete pakkumisega liidus asuvatele lõppkasutajatele, kuni palve on täielikult täidetud. Ekspediitorteenuse osutaja teavitab tootjat asjaomase peatamise põhjustest.**

- 11. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2019/1150 artikli 4 kohaldamist, kui ekspediitorteenuse osutaja peatab oma teenuse osutamise vastavalt käesoleva artikli lõikele 10, tagab liikmesriik, et asjaomasel tootjal on õigus vaidlustada ekspediitorteenuse osutaja otsus selle liikmesriigi kohtus, kus ekspediitorteenuse osutaja on asutatud.**

Artikkel 22b

Tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjate register

1. Liikmesriigid loovad IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjate registri, et jälgida nende tootjate vastavust artiklile 22a ja artikli 22c lõikele 1.

[...] Komisjon loob hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: kolmkümmend kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist] veebisaidi, mis sisaldab linke kõikidele [...] riikide registritele, et hõlbustada tootjate registreerimist kõigis liikmesriikides.

2. Liikmesriigid tagavad, et tootjad peavad end lõikes 1 osutatud registris registreerima. Selleks nõuavad liikmesriigid, et tootjad esitavad registreerimistaotluse igas liikmesriigis, kus nad teevad IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid esimest korda turul kättesaadavaks.
3. Liikmesriigid lubavad tootjatel teha IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid oma territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks vaid siis, kui nad, või volituse korral nende tootja laiendatud vastutuse jaoks volitatud esindajad, on asjaomases liikmesriigis registreeritud.
4. Registreerimistaotlus sisaldab järgmist teavet:
 - a) nimi, kaubamärk ja tootemargid (olemasolu korral), mille all tootja liikmesriigis tegutseb, ning tootja aadress, sealhulgas sihtnumber ja linn või asula, tänav ja majanumber, riik, telefoninumber, kui see on olemas, veebiaadress ja e-posti aadress ning ühtse kontaktpunkti nimi;
 - b) tootja riigisisene tunnuscode, sealhulgas äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber ja liidu või riigisisese maksukohustuslasena registreerimise number;
 - c) nende IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kombineeritud nomenklatuuri koodid, mida tootja kavatses asjaomase liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks teha;
 - d) tootjavastutusorganisatsiooni nimi, sihtnumber, linn või asula, tänav ja majanumber, riik, telefoninumber, veebiaadress, e-posti aadress ja riigisisene tunnuscode, äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber, tootjavastutusorganisatsiooni liidu või riigisisese maksukohustuslasena registreerimise number ning esindatava tootja volitus;
 - e) tootja või **asjakohasel juhul laiendatud tootjavastutuse volitatud esindaja või** tootjavastutusorganisatsiooni kinnitus, et esitatud teave on tõene.

5. Liikmesriigid tagavad, et käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi võib **kirjaliku volituse alusel** tootja nimel täita tootjavastutusorganisatsioon.

Kui tootja on määranud tootjavastutusorganisatsiooni, täidab see organisatsioon käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi *mutatis mutandis*, kui liikmesriik ei ole sätestanud teisiti.

6. Liikmesriigid tagavad, et pädev asutus:

- a) võtab tootjate registreerimistaotlused, millele on osutatud lõikes 2, vastu elektroonilise andmetöötlussüsteemi kaudu, mille üksikasjalikud andmed tehakse kättesaadavaks pädevate asutuste veebisaidil;
- b) rahuldab registreerimistaotlusi ja esitab registreerimisnumbri hiljemalt 12 nädala jooksul alates lõikes 4 sätestatud teabe esitamisest;
- c) võib kehtestada registreerimisnõuete ja -menetlusega seotud üksikasjaliku korra, lisamata lõikes 4 sätestatud nõuetele sisulisi nõudeid;
- d) võib nõuda tootjatelt lõikes 2 osutatud taotluste menetlemise eest kulupõhiseid ja proportsionaalseid tasusid.

7. Pädev asutus võib tootja registreerimisest keelduda või selle tühistada, kui lõike 4 kohane teave ja sellega seotud dokumentaalsed tõendid ei ole esitatud või kui need ei ole piisavad või kui tootja ei vasta enam lõike 4 punktis d sätestatud nõuetele.

8. Liikmesriigid nõuavad, et tootja või vajaduse korral **laiendatud tootjavastutuse volitatud esindaja või** tootjavastutusorganisatsioon teavitab pädevat asutust põhjendamatu viivitusega kõigist registreerimisel kooskõlas lõike 4 punktiga d esitatud teabe muudatustest ja sellest, kui registreerimise käigus osutatud tekstiil-, **tekstiiliga seotud** ja jalatsitoodete esimest korda turul kättesaadavaks tegemine liikmesriigi territooriumil alaliselt lõpetatakse. Tegevuse lõpetanud tootja arvatakse tootjate registrist välja.
9. Kui tootjate registris olev teave ei ole avalikult kättesaadav, tagavad liikmesriigid, et selliste digiplatvormide pakkujatele, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauglepinguid tootjatega **ja ekspediitorteenuse osutajatega, kes sõlmivad määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 11 mainitud teenuste kohta lepingu tootjatega, kes pakuvad lõppkasutajatele IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid**, antakse registrile tasuta juurdepääs.
10. *Hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis on 12 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäeva]* võtab komisjon [...] vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse registris registreerumise ühtlustatud vorm vastavalt käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud teabenõuetele. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 39 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 22c

Tekstiiliga seotud tootjavastutusorganisatsioonid

1. Liikmesriigid tagavad, et IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjad [...] **teevad** tootjavastutusorganisatsioonile **ülesandeks** täita nende nimel laiendatud tootjavastutuse kohustusi, mis on sätestatud artiklis 22a.

2. Liikmesriigid nõuavad, et tootjavastutusorganisatsioonid, kes kavatsevad täita tootjate nimel tootja laiendatud vastutuse kohustusi kooskõlas artikli 8a lõikega 3, artiklitega 22a, 22b ja 22d ning käesoleva artikliga, peavad saama pädevalt asutuselt loa.
3. Liikmesriigid nõuavad tootjavastutusorganisatsioonidelt selle tagamist, et rahalised sissemaksed, mida IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjad neile maksavad, vastavad järgmistele tingimustele:
- a) need põhinevad asjaomaste toodete massil **ja asjakohasel juhul kogusel** ning on [...] IVc lisas loetletud tekstiil-, **tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete** puhul kohandatud vastavalt ökodisaininõuetele, mis on võetud vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse .../... [*väljaannete talitus, palun lisada kestlike toodete ökodisaini määruse number, kui määrus on vastu võetud*]** kohaselt ja mis on kõige asjakohasemad **tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodetest tekkinud [...] jäätmete** vältimiseks ja **nende** käitlemiseks [...] kooskõlas jäätnehierarhiaga ning nende kriteeriumidega seotud asjaomaste mõõtmismetoodikatega, mis on võetud vastu nimetatud määruse või muude liidu õigusaktide kohaselt, millega kehtestatakse tekstiil-, **tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete** jaoks ühtlustatud kestlikkuskriteeriumid ja mõõtmismeetodid ning millega tagatakse [...] **nende toodete** keskkonnasäästlikumaks ja ringluspõhisemaks muutmine. **Lisaks ökodisaininõuetele, mis on vastu võetud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele .../... [*väljaannete talitus: palun lisada kestlike toodete ökodisaini määruse number, kui määrus on vastu võetud*]**, võivad liikmesriigid nõuda, et tootjavastutusorganisatsioonid kohandaksid rahalisi sissemaksed kriteeriumide alusel, milles võetakse arvesse tootjate tavasid, mis põhjustavad tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete ületootmist ja ületarbimist, mille tulemuseks on seonduvate jäätmete ületootmine, sealhulgas esimest korda turul kättesaadavaks tehtud tekstiili viitenumbrite hulk tootja ja ajaühiku kohta või tekstiilikollektsioonide uuendamise sagedus koos esemete arvuga kollektsiooni kohta;**

- b) [...] nende puhul võetakse vastavalt artikli 8a lõike 4 punktidele a–c [...] arvesse tootjavastutusorganisatsioonide tulusid jäätmeteks muutunud tekstiili korduskasutamisest, korduskasutamiseks ettevalmistamisest või selle ringlussevõtmisest saadud teisese toorme väärtusest;
- c) nende puhul tagatakse, et tootjaid koheldakse võrdselt olenemata nende päritolust või suuruselt ning ei tekitata ebaproportsionaalselt suurt koormust tootjatele, sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kes toodavad IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid väikeses koguses.
4. Kui see on vajalik, et vältida siseturul moonutuste tekkimist ja tagada kooskõla ökodisaininõuetega, mis on võetud vastu vastavalt artiklile 4, mida tõlgendatakse koostoimes määruse .../... [väljaannete talitus, palun lisada kestlike toodete ökodisaini määruse number, kui määrus on vastu võetud] artikliga 5, [...] võtab komisjon [...] vastu rakendusakte, millega kehtestatakse tasude kohandamise kriteeriumid käesoleva artikli lõike 3 punkti a kohaldamiseks. Selles rakendusaktis ei käsitleta sissemaksete taseme täpset kindlaksmääramist ning see võetakse vastu kooskõlas käesoleva direktiivi artikli 39 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
5. Liikmesriigid tagavad, et tootjavastutusorganisatsioonid loovad IVc lisas loetletud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete jaoks, olenemata nende toodete olemusest, materjalikoostisest, seisukorrast, nimetusest, tootemargist, kaubamärgist või päritolust, liigiti kogumise süsteemi selle liikmesriigi territooriumil, kus nad neid tooteid esimest korda turul kättesaadavaks teevad. Liigiti kogumise süsteem:
- a) võimaldab lõike 6 punktis a osutatud [...] **osalejatel** koguda selliseid kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid ning tagab vajaliku praktilise korralduse selliste kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kogumiseks ja veoks, sealhulgas pakub [...] kogumispunktidele, **mis on osa tootjavastutusorganisatsiooni kogumissüsteemist**, tasuta sobivaid kogumis- ja transpordimahuteid;

- b) tagab kõnealustes [...] kogumispunktides, **mis on osa tootjavastutusorganisatsiooni kogumissüsteemist**, kogutud, kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tasuta kogumise sagedusega, mis on proportsionaalne hõlmatud territooriumiga ning kõnealuste kogumispunktide kaudu tavaliselt kogutavate selliste kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, **tekstiiliga seotud** ja jalatsitoodete mahuga;
- c) tagab [...] **sotsiaalmajanduse üksuste** ja muude [...] **osalejate** tekitatud selliste tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete jäätmete tasuta kogumise [...] kogumispunktide kaudu, **mis on osa tootjavastutusorganisatsiooni kogumissüsteemist**.

Tootjavastutusorganisatsioonide vaheline koordineerimine peab olema kooskõlas liidu konkurentsieeskirjadega.

6. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 5 osutatud kogumissüsteem:

- a) koosneb kogumispunktidest, mille on loonud tootjavastutusorganisatsioonid ja nende nimel tegutsevad jäätmekäitlejad koostöös ühe või mitme [...] **osalejaga** järgmistest: [...] sotsiaalmajanduse üksused, [...] **jaemüüjad**, ametiasutused, **sealhulgas kohalikud omavalitsused**, või kolmandad isikud, kes nende nimel IVc lisas loetletud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted koguvad, ning muud vabatahtlike kogumispunktide [...] **käitlejad**;
- b) hõlmab kogu liikmesriigi territooriumi, võttes arvesse elanikkonna suurust ja rahvastikutihedust, IVc lisas loetletud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete eeldatavat kogust, juurdepääsetavust ja lähedust lõppkasutajatele, ning ei piirdu piirkondadega, kus nende toodete kogumine ja järgnev käitlemine on kasumlik;
- c) tagab **IVc lisas loetletud, liigiti kogutud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete massi** pideva ja **tehniliselt teostatava suurenemise** ([...] võttes arvesse häid tavasid), **millele vastab IVc lisas loetletud, segaolmejäätmetena kogutud jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete massi proportsionaalne vähenemine**.

7. [...]
8. [...]
9. [...]
10. Liikmesriigid tagavad, et tootjavastutusorganisatsioonid ei tohi keelduda lubamast [...] **sotsiaalmajanduse üksustel** ja muudel korduskasutusettevõtjatel osaleda lõike 5 kohaselt loodud liigiti kogumise süsteemis.
11. Ilma et see piiraks lõike 5 punktide a ja b ning lõike 6 punkti a kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et [...] **sotsiaalmajanduse üksustel** on lubatud pidada ja käigus hoida oma liigiti kogumise kogumispunkte ning et neid koheldakse liigiti kogumise kogumispunktide asukohas võrdselt või eeliskorras. Liikmesriigid tagavad, et [...] sotsiaalmajanduse üksused, kes on osa [...] **kogumissüsteemist** kooskõlas lõike 6 punktiga a, ei pea tootjavastutusorganisatsioonile üle andma IVc lisas loetletud kogutud, kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid.
- 11a. Liikmesriigid tagavad, et sotsiaalmajanduse üksused, kes käitavad oma liigiti kogumise kogumispunkte kooskõlas lõikega 11, esitavad pädevale asutusele vähemalt kord aastas järgmise teabe IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kohta:**
- 1) IVc lisas loetletud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete liigiti kogumise kogus massina, täpsustades sellised müümata tooted eraldi;**
 - 2) korduskasutamise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu kogus massina, täpsustades võimaluse korral eraldi kiust-kiuks ringlussevõtu;**
 - 3) muu taaskasutamise ja kõrvaldamise kogus massina; ning**
 - 4) IVc lisas loetletud korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete ekspordi kogus massina ning IVc lisas loetletud jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete ekspordi kogus.**

11b. Erandina käesoleva artikli lõikest 11a võivad liikmesriigid vabastada lõikes 11a osutatud teabe esitamise kohustusest täielikult või osaliselt sotsiaalmajanduse üksused, kes ei ekspordi IVc lisas loetletud kasutatud või jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, kui selliste aruandluskohustuste täitmine põhjustaks sellistele üksustele ebaproportsionaalselt suure halduskoormuse.

12. [...]

13. Liikmesriigid tagavad, et lisaks artikli 8a lõikes 2 osutatud teabele teevad tootjavastutusorganisatsioonid lõppkasutajatele [...] kättesaadavaks järgmise teabe tekstiili ja jalatsite säästva tarbimise, **sealhulgas kasutatud kaubana**, korduskasutamise ja olelusringi lõpus käitlemise kohta seoses IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodetega, mille tootjad teevad liikmesriigi territooriumil kättesaadavaks:

- a) [...] **lõppkasutajate** roll jäätmetekke vältimisse panustamisel, sealhulgas parimad tavad, mis eelkõige soodustavad säästvaid tarbimisharjumusi, **sealhulgas kasutatud kaubana**, ja edendavad toodete eest hästi hoolitsemist nende kasutamise ajal;
- b) olemasolevad tekstiili ja jalatsite korduskasutamise ja parandamise võimalused;
- c) [...] **lõppkasutajate** roll kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, **tekstiiliga seotud** ja jalatsitoodete liigiti kogumisse panustamisel;
- d) mõju, mida avaldab keskkonnale, inimeste tervisele ning sotsiaalsetele ja inimõigustele tekstiilitootmine, eelkõige kiirmoetavad ja -tarbimine, samuti ringlussevõtt ning [...] jäätmeteks muutunud **tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete** muu taaskasutamine ja kõrvaldamine ning sobimatu äraviskamine, näiteks prügistamine või segaolmejäätmetesse viskamine.

14. Liikmesriigid tagavad, et tootjavastutusorganisatsioon annab lõikes 13 osutatud teavet korrapäraselt ning et see teave on ajakohane ja esitatud järgmiste vahendite abil:
- a) veebisait või muud elektroonilise side vahendid;
 - b) avalikes kohtades antav teave;
 - c) haridusprogrammid ja **teadlikkuse suurendamise** kampaaniad;
 - d) viidad keeles või keeltes, mis on kasutajatele ja tarbijatele kergesti arusaadavad.
15. Kui liikmesriigis on mitu tootjavastutusorganisatsiooni volitatud täitma tootjate nimel tootja laiendatud vastutuse kohustusi, tagavad liikmesriigid, et need organisatsioonid katavad IVc lisas loetletud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete liigiti kogumise süsteemiga liikmesriigi kogu territooriumi. Liikmesriigid teevad pädevale asutusele ülesandeks teha järelevalvet või määravad sõltumatu kolmanda isiku tegema järelevalvet selle üle, et tootjavastutusorganisatsioonid täidavad oma kohustusi koordineeritult ja kooskõlas liidu konkurentsieeskirjadega.
16. Liikmesriigid nõuavad, et tootjavastutusorganisatsioonid tagavad oma valduses olevate andmete konfidentsiaalsuse, kui tegemist on ärisaladusena käsitatava teabe või sellise teabega, mis on otseselt seostatav üksikute tootjate või nende volitatud esindajatega.
17. Liikmesriigid tagavad, et lisaks teabele, millele on osutatud artikli 8a lõike 3 punktis e, avaldavad tootjavastutusorganisatsioonid oma veebisaitidel:
- a) vähemalt korra aastas ning äri ja ettevõtlusega seotud konfidentsiaalsust hoides järgmise teabe:
 - 1) turul **esimest korda kättesaadavaks tehtud** toodete kogus, **sealhulgas massina**;

2) IVc lisas loetletud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete liigiti kogutud [...] **kogus massina, täpsustades** sellised müümata tooted eraldi;

3) [...] tootjavastutusorganisatsiooni saavutatud korduskasutamise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu määr, [...] täpsustades eraldi kiust-kiuks ringlussevõtu määra;

4) [...] muu taaskasutamise ja kõrvaldamise määr ning

5) **IVc lisas loetletud kasutatud, korduskasutuskõlblikuks hinnatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete ekspordimäär ning IVc lisas loetletud, jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete ekspordimäär;**

b) teabe, mis käsitleb valikumenetlust jäätmekäitlejate valimiseks kooskõlas lõikega 18.

17a. Liikmesriigid tagavad, et tootjavastutusorganisatsioonid esitavad pädevale asutusele ka lõike 17 punktides a ja b loetletud teabe ning punkti a alapunktides 3, 4 ja 5 osutatud koguse massina.

18. Liikmesriigid tagavad, et tootjavastutusorganisatsioonid näevad ette mittediskrimineeriva valikumenetluse, mis põhineb läbipaistvatel hindamiskriteeriumidel ja millega ei panda väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ebaproportsionaalselt suurt koormust ning millega hangitakse jäätmekäitlusteenuseid lõike 6 punktis a osutatud jäätmekäitlejatelt ja selliselt jäätmekäitlejatelt, kelle ülesanne on teha järgnev jäätmetöötlus.

19. Liikmesriigid tagavad, et tootjavastutusorganisatsioonid nõuavad seda, et tootjate andmed IVc lisas loetletud, turul kättesaadavaks tehtud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete kohta esitatakse igal aastal.

Jäätmeteks muutunud tekstiili käitlemine [...]

1. [...]
2. Liikmesriigid tagavad, et [...] **kasutatud ja** jäätmeteks muutunud tekstiili kogumise, peale- ja mahalaadimise, veo ja ladustamise taristu ja toimingud ning muu käitlemine, sealhulgas järgnevate sortimis- ja töötlemistoimingute käigus, on kaitstud ilmastikutingimuste ja muude saasteallikate eest, et vältida kogutud tekstiili kahjustumist ja ristsaastumist. Liigiti kogutud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil tuleb vaadata liigiti kogumise punktis **või sorteerimiskeskuses** läbi, et teha kindlaks ja eemaldada kogumiseesmärgile mittevastavad esemed või materjalid või ained, mis on saasteallikad.
3. Liikmesriigid tagavad, et kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid, mis kogutakse liigiti kooskõlas artikli 22c lõikega 5 **ja sealhulgas artikli 22c lõikega 11**, käsitatakse kogumisel jäätmetena.

Muu tekstiili kui IVc lisas loetletud toodete ning IVc lisas loetletud, **kõrvaldatud**, müümata tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete puhul tagavad liikmesriigid, et tekstiilmaterjalide ja -esemete eri fraktsioonid hoitakse jäätmetekkehohas eraldi, kui selline eraldamine hõlbustab järgnevat korduskasutamist, korduskasutamiseks ettevalmistamist või ringlussevõttu, sealhulgas kiust-kiuks ringlussevõttu, kui tehnoloogiaareng seda võimaldab.

- 3a. **Erandina käesoleva artikli lõikest 3 ei tuleks kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid, mille lõppkasutajad annavad otse üle ja mida korduskasutamise ettevõtjad või sotsiaalmajanduse üksused on kogumispunktis professionaalselt otseselt hinnanud korduskasutuskõlblikuks, käsitada jäätmetena.**

4. Liikmesriigid tagavad, et kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted, mis kogutakse liigiti kooskõlas artikli 22c lõikega 5 **ja sealhulgas artikli 22c lõikega 11**, läbivad sortimistoimingud, et tagada töötlemine kooskõlas artikli 4 lõikes 1 sätestatud jäätmehierarhiaga.
5. Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas artikli 22c lõikega 5 **ja sealhulgas artikli 22c lõikega 11** liigiti kogutud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete sortimise toimingud vastavad järgmistele nõuetele:
 - a) sortimistoiminguga saadakse tekstiil-, **tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted** korduskasutamiseks ja korduskasutamiseks ettevalmistamiseks, **seades esikohale kohaliku korduskasutamise**;
 - b) korduskasutamiseks sortimise toimingutega sortitakse [...] **tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted** nii detailselt kui on asjakohane, eristades otseseks korduskasutamiseks sobivaid fraktsioone sellistest, mille suhtes tuleb teha edasisi korduskasutamiseks ettevalmistamise toiminguid, ning need on suunatud konkreetsele korduskasutamisturule ja nende puhul kasutatakse ajakohaseid sortimiskriteeriume, mis on tooteid saava turu jaoks asjakohased;
 - c) korduskasutuskõlbmatuks hinnatud esemed sortitakse ringlussevõtuks ja, kui tehnoloogiaareng seda võimaldab, konkreetselt kiust-kiuks ringlussevõtuks;
 - d) korduskasutamiseks mõeldud väljund, mis saadakse sortimisel ja järgnevate taaskasutamistoimingutega, vastab jäätmekeele lakkamise kriteeriumidele, nagu on osutatud artiklis 6.
6. Liikmesriigid viivad [...] **1. jaanuariks 2026** ja seejärel iga viie aasta tagant läbi kogutud segaolmejäätmete koostise uuringu, et määrata kindlaks neis oleva jäätmeteks muutunud tekstiil-, **tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete** osakaal. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused võivad saadud teabe põhjal nõuda, et tootjavastutusorganisatsioonid võtavad parandusmeetmeid, et suurendada oma kogumispunktide võrgustikku ja korraldada teabekampaaniaid kooskõlas artikli 22c lõigetega 13 ja 14.

7. Liikmesriigid tagavad, et selleks et eristada **korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid** ja jäätmeteks muutunud **tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooteid**, võivad liikmesriikide pädevad asutused kontrollida selliste **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete saadetisi, mis kahtlustatakse olevat jäätmed, veendumaks, et need vastavad lõigetes 8 ja 9 sätestatud miinimumnõuetele **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete saadetiste kohta, ning neid saadetisi vastavalt jälgida.
8. Liikmesriigid tagavad, et **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete saadetised, mis on valmis seatud kutsetegevuse käigus, vastavad lõikes 9 sätestatud dokumenteerimise miinimumnõuetele ja nendega on kaasas vähemalt järgmine teave:
- a) tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete müügi või omandiõiguse üleminekuga seotud arve koopias ja leping, mis tõendab, et need tooted on mõeldud otseseks korduskasutamiseks ning on otseseks korduskasutamiseks sobivad;
 - b) tõendid, mis kinnitavad eelnevat sortimistoimingut **või otsest professionaalset korduskasutuskõlblikuks hindamist**, mis on tehtud kooskõlas käesoleva artikliga ning artikli 6 lõike 2 kohaselt vastu võetud kriteeriumidega, kui need on olemas, ning mis on esitatud dokumenteeritud andmete koopiana iga saadetises sisalduva kaubapalli kohta ja protokollina, mis sisaldab kogu dokumenteeritud teavet vastavalt lõikele 9;
 - c) deklaratsioon, mille on koostanud füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses on **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitooted ning kes kutsetegevuse käigus korraldab **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete vedu, selle kohta, et ükski saadetises olev materjal ei ole jäätmed artikli 3 punktis 1 määratletud tähenduses;
 - d) nõuetekohane kaitse kahjustuste eest vedamise ning peale- ja mahalaadimise ajal, eelkõige piisava pakendamise ja koorma nõuetekohase virnastamise abil.

9. Liikmesriigid tagavad, et **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete saadetised vastavad järgmistele dokumenteerimise miinimumnõuetele:

- a) sortimis-, **otsese professionaalse korduskasutuskõlblikuks hindamise** või korduskasutamiseks ettevalmistamise toimingute kohta dokumenteeritud andmed kinnitatakse kindlalt, aga mitte jäädavalt pakendile;
- b) dokumenteeritud andmed sisaldavad järgmist teavet:
 - 1) tootepallis oleva(te) eseme(te) kirjeldus, mis vastab kõige üksikasjalikumale sortimisdetailsusele, mida on tekstiilesemete sortimise või korduskasutamiseks ettevalmistamise toimingutes järgitud, nagu riiete liik, suurus, värv, kas tegemist on naiste- või meesterõivastega, materjalikoostis;
 - 2) lõpliku sortimise või korduskasutamiseks ettevalmistamise eest vastutava ettevõtja nimi ja aadress.

10. Liikmesriigid tagavad, et kui liikmesriigi pädevad asutused **või kontrollides osalevad asutused** teevad kindlaks, et kavandatud **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete saadetist **kahtlustatakse olevat** jäätmed, [...] võib jäätmeteks olevatena kahtlustatavate **korduskasutuskõlblikuks hinnatud** kasutatud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete asjakohase analüüsi, kontrolli ja ladustamise kulud sisse nõuda IVc lisas loetletud tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete tootjatelt, nende nimel tegutsevatelt kolmandatelt isikutelt või muudelt saadetist korraldavatel isikutelt.

* Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

** Määrus .../... (ELTlk) [*väljaannete talitus, palun lisada kestlike toodete ökodisaini määruse avaldamise andmed*].“

[...] Artikli 29 lõige 2a asendatakse järgmisega:

„2a. Liikmesriigid võtavad vastu konkreetsed toidujäätmete tekke vältimise programmid, mida võib esitada nende jäätmetekke vältimise programmide osana.“

9) Lisatakse artikkel 29a:

„Artikkel 29a

Toidujäätmete tekke vältimise programmid

1. [...] Liikmesriigid [...] **hindavad** oma toidujäätmete tekke vältimise programme ja kohandavad neid, et saavutada artikli 9a lõikega 4 ettenähtud sihtmäärad. Need programmid sisaldavad vähemalt meetmeid, mis on sätestatud artikli 9 lõikes 1 ja artikli 9a lõikes 1, ning asjakohasel juhul meetmeid, mis on loetletud IV ja IVa lisas, **ning neist teatatakse komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: kaks aastat pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist].**
2. Iga liikmesriik määrab pädevad asutused, kelle vastutus on koordineerida **artikli 9a lõikes 1 osutatud** toidujäätmete [...] **vältimise** meetmeid, mida rakendatakse artikli 9a lõikes 4 sätestatud sihtmäära saavutamiseks, ning teatab sellest komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev, mis on kolme kuu jooksul pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäeva]. Komisjon avaldab seejärel selle teabe asjaomasel ELi veebisaidil.“

10) Artiklit 37 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid esitavad Euroopa Keskkonnaametile andmed artikli 9 lõike 4 rakendamise kohta ning artikli 22c lõike 17 punktis a, **artikli 22c lõikes 17a ja artikli 22c lõikes 11a** osutatud andmed igal aastal. [...] Liikmesriigid esitavad komisjonile andmed artikli 9a lõike 2 rakendamise kohta igal aastal.“;

- b) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõigetes 1, 3, 4 ja 5 osutatud andmete esitamise vorm. Aruandluseks artikli 11 lõike 2 punktide a ja b rakendamise kohta kasutavad liikmesriigid vorme, mis on kehtestatud komisjoni 18. aprilli 2012. aasta rakendusotsuses, millega kehtestatakse küsimustik, mille alusel liikmesriigid esitavad aruanded jäätmeid käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ rakendamise kohta. Toidujäätmete aruandlusvormi väljatöötamisel võetakse arvesse artikli 9a lõike 3 alusel väljatöötatud meetodikat. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva direktiivi artikli 39 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

- 11) Artiklit 38a muudetakse järgmiselt:

- a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 7 lõikes 1, artikli 9a lõikes 3, artikli 11a lõikes 10, artikli 27 lõigetes 1 ja 4 ning artikli 38 lõigetes 2 ja 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 4. juulist 2018. Artikli 22a lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [*väljaannete talitus, palun lisada kuupäev, mis on 18 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäeva*]. Komisjon esitab volituste delegeerimise kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõikes 1, artikli 9a lõikes 3, artikli 11a lõikes 10, artikli 22a lõikes 2, artikli 27 lõigetes 1 ja 4 ning artikli 38 lõigetes 2 ja 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Artikli 7 lõike 1, artikli 9a lõike 3, artikli 11a lõike 10, artikli 22a lõike 2, artikli 27 lõigete 1 ja 4 ning artikli 38 lõigete 2 ja 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

12) Lisatakse IVc lisa vastavalt käesoleva direktiivi lisale.

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [*väljaannete talitus, palun lisada kuupäev, mis on [...] 24 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäeva*]. Nad edastavad nende normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad neisse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

IVc LISA

Tooted, mis teatavate tekstiil-, tekstiiliga seotud ja jalatsitoodete puhul kuuluvad laiendatud tootjavastutuse kohaldamisalasse

1. osa

[...] Artikli 22a kohaldamisalasse kuuluvad tekstiiltooted ning rõivad ja rõivamanused kodumajapidamises kasutamiseks või muul otstarbel kasutamiseks, kui sellised tooted on oma olemuselt ja koostiselt sarnased kodumajapidamises kasutatavate toodetega

CN-kood	Kirjeldus
61 – kõik grupis loetletud koodid	Silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooded)
62 – kõik grupis loetletud koodid	Rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud
6301	Tekid ja reisivaibad (v.a 6301 10 00)
6302	Voodipesu, lauapesu, vannilina, käterätikud ning köögirätikud
6303	Kardinad (sh eesriided) ja aknasisekatted, kardina- või voodidrapeeringud
6304	Muud sisustustarbed (v.a rubriigis 9404 esitatud)
6309	Kantud rõivad jm kasutatud tooted
6504	Kübarad jm peakatted, punutud või valmistatud mis tahes materjalist ribade ühendamise teel, voodri või kaunistustega või ilma
6505	Kübarad jm peakatted, silmkoelised või heegeldatud või valmistatud pitsi, vildi vm riide ühest või mitmest tükist (kuid mitte ribadest), ka voodri või kaunistustega; juuksevärgud mis tahes materjalidest, ka voodri või kaunistustega

2. osa

Artikli 22a kohaldamisalasse **kuuluvad** jalatsid ning rõivad ja rõivamanused **kodumajapidamises kasutamiseks või muul otstarbel kasutamiseks, kui sellised tooted on oma olemuselt ja koostiselt sarnased kodumajapidamises kasutatavate toodetega**, ning mille peamisteks koostisosadeks ei ole tekstiil

CN-kood	Kirjeldus
4203	Nahast või komposiitnahast rõivad ja rõivamanused (v.a jalanõud ja peakatted ja nende osad ning grupi 95 tooted, näiteks säärised, vehklemismaskid)
6401	Veekindlad jalatsid kummist või plastist välistaldade ja pealsetega, v.a pealeõmmeldud, neet-, polt-, kruvi-, tihvt- vms tallakinnitusega jalatsid
6402	Muud jalatsid kummist või plastist välistaldade ja pealsetega
6403	Kummist, plastist, nahast või komposiitnahast välistaldade ja nahast pealsetega jalatsid
6404	Kummist, plastist, nahast või komposiitnahast välistaldadega ja tekstiilpealsetega jalatsid
6405	Muud jalatsid